

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

Ընդունված է 2001 թվականի մայիսի 30-ին

ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ I

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՈՂՎԱԾ 1. ՕՐԵՆՔԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

Սույն օրենքը սահմանում է լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակները եւ կարգավորում է լիցենզավորման հետ կապված հարաբերությունները:

Սույն օրենքը չի տարածվում պետական սեփականություն հանդիսացող ընդերքի եւ բնական ռեսուրսների օգտագործման համար տրվող թույլտվությունների (լիցենզիաների), ինչպես նաև քաղաքացիական հարաբերությունների ընթացքում կնքվող լիցենզային պայմանագրերի վրա:

ՀՈՂՎԱԾ 2. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի Հանրապետությունում լիցենզավորման հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով, սույն օրենքով, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով եւ օրենսդրական այլ ակտերով:

Եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերում սահմանված են այլ նորմեր, քան նախատեսված են սույն օրենքով, ապա կիրառվում են միջազգային պայմանագրերի նորմերը:

ՀՈՂՎԱԾ 3. ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՀԻՄԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները՝ լիցենզիա՝ լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակով գրադարձությամբ հարաբեր հաստատող պաշտոնական թույլտվություն, ինչպես նաև այդ հրավունքը հաստատող պաշտոնական փաստաթուղթը.

Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակ՝ գործունեության տեսակ, որի հրականացման համար օրենքով պահանջվում է լիցենզիա.

Լիցենզավորում՝ գործընթաց՝ կապված լիցենզիաների տրման,

դրանց գործողության ժամկետի երկարաձգման,

վերաձեւակերպման, գործողության կասեցման եւ դադարեցման հետ.

Լիցենզավորող մարմիններ՝ պետական մարմիններ, որոնք սույն օրենքով սահմանված կարգով իրականացնում են լիցենզավորում.

Լիցենզավորված անձ՝ իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր, ինչպես նաև պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմին չհանդիսացող պետական կամ համայնքի հիմնարկ, որն օրենքով սահմանված կարգով ստացել է լիցենզավորման ենթակա գործունեությանը գրադարձությամբ լիցենզիա.

հայտատու (դիմող)՝ իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր, ինչպես նաև պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմին չհանդիսացող պետական կամ համայնքի հիմնարկ, որը դիմել է լիցենզավորող մարմին՝ լիցենզիայի ստացման, լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման, լիցենզիայի վերաձեւակերպման, գործունեության

իրականացման վայրի փոփոխման կամ այլ վայրում եւս լիցենզավորման ենթակա նույն գործունեությամբ օբաղվելու, լիցենզիայի կամ ներդիրի կրկնօրինակ ստանալու համար.

- պատշաճ ձեւով տեղեկացում կամ փաստաթղթերի ուղարկում՝ տեղեկացումը կամ փաստաթղթերի ուղարկումը համարվում է պատշաճ ձեւով կատարված, եթե դրանք ուղարկվել են պատվիրված նամակով՝ հանձննան մասին ծանուցմանը կամ հաղորդագրության ձեւակերպումն ապահովող կապի այլ միջոցների օգտագործմամբ կամ հանձնվել են ստացականով (այսուհետ՝ պատշաճ ձեւով).
- կոպիտ խախտում՝ կոպիտ է համարվում այն խախտումը, որի հետեւանքով՝
  - այլ անձանց հասցվել է նվազագույն աշխատավարձի
  - երկուհարյուրապատիկից մինչեւ հազարապատիկի չափով վնաս,
  - անձի առողջությանը պատճառվել է թեթեւ կամ նվազ ծանր վնաս.
- պարբերաբար խախտում՝ պարբերաբար է համարվում այն խախտումը, որի կատարման համար լիցենզավորված անձը մեկ տարվա ընթացքում ոչ պակաս, քան երկու անգամ գրավոր նախազգուշացվել է, եւ որի չկատարումը կարող էր պատճառել թեթեւ կամ նվազ ծանր վնաս.
- չարամտորեն խախտում՝ չարամտորեն է համարվում այն խախտումը, որը շարունակվել է կատարվել լիցենզավորող մարմնի գրավոր օգուշացումից հետո, եւ որի չկատարումը կարող էր ծանր վնաս հասցնել.
- ծանր վնաս՝ ծանր վնաս է համարվում այն վնասը, որը՝
  - նվազ ծանր վնաս է պատճառել երկու կամ ավելի անձանց առողջությանը,
  - ծանր վնաս է պատճառել անձի առողջությանը,
  - առաջացրել է մարդու մահ,
  - այլ անձանց հասցրել է նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկի չափը գերազանցող վնաս:

ՀՈՂՎԱԾ 4. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ՍԿՂԲՈՒԽՔՆԵՐԸ

Լիցենզավորման սկզբունքներն են՝

- 1) անձանց իրավունքների, օրինական շահերի, բարքերի եւ առողջության պաշտպանությունը, պետության պաշտպանության եւ անվտանգության ապահովումը.
- 2) Յայաստանի Յանրապետության տարածքում տնտեսական գործունեության բնագավառում միասնական քաղաքականության ապահովումը եւ մեկ միասնական լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների ցանկի սահմանումը.
- 3) լիցենզավորման միասնական կարգի եւ սկզբունքների սահմանումը.
- 4) լիցենզավորման իրապարակայնությունը.
- 5) լիցենզավորման գործընթացի օրինականության ապահովումը.
- 6) լիցենզավորման գործընթացի պարզեցումը եւ թափանցիկության ապահովումը.
- 7) լիցենզավորված անձանց կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեության պահանջների խախտման համար պատասխանատվության միասնական չափանիշների եւ տեսակների սահմանումը:

ՀՈՂՎԱԾ 5. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Գործունեության առանձին տեսակներով օբաղվելու լիցենզավորման նպատակներն են՝

- 1) սպառողների իրավունքների պաշտպանությունը.
- 2) զարգացող շուկայական հարաբերությունների կարգավորմանը նպաստելը.
- 3) ապրանքների եւ ծառայությունների որակի բարձրացումը.
- 4) անձանց կյանքին, առողջությանը, գույքին, պետության եւ հասարակության շահերին, բնության, մշակութային ժառանգության պահպանության առավել վտանգի սպառնալիքով հղի գործունեության տեսակներով օբաղվողների նկատմամբ հսկողության իրականացումը:

ՀՈՂՎԱԾ 6. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Լիցենզիան տրվում է միայն սույն օրենքով նախատեսված լիցենզավորման ենթակա գործունեության յուրաքանչյուր տեսակի համար:
2. Լիցենզիաների գործողությունը տարածվում է Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

ԳԼՈՒԽ II

ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

ՀՈՂՎԱԾ 7. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԳՈՐԾՈՒԵՇՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՎ ԶԲԱԴԿԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՈՒՆԵՑՈՂ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԸ

1. Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով գրադարձությունը կազմակերպվում է լիցենզիական անձինք, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերություններում:

Լիցենզիա ստացած ֆիզիկական անձն իրավունք ունի գրադարձությունը բնագավառում ձեռնարկատիրական գործունեությամբ միայն որպես անհատ ձեռնարկատեր:

2. Առեւտրային կազմակերպություններն իրավունք ունեն գրադարձությունը լիցենզավորման ենթակա բոլոր գործունեության տեսակներով, եթե դա արգելված չէ օրենքով կամ կազմակերպության կանոնադրությամբ:

3. Ոչ առեւտրային կազմակերպություններն իրավունք ունեն գրադարձությունը լիցենզավորման ենթակա գործունեության բոլոր տեսակներով, եթե դա արգելված չէ օրենքով, եւ եթե գործունեության նման տեսակով գրադարձությունը նույնականացված է նրանց կանոնադրությամբ:

4. Անհատ ձեռնարկատերն իրավունք ունի գրադարձությունը լիցենզավորման ենթակա գործունեության բոլոր տեսակներով, եթե դա արգելված չէ օրենքով:

5. Ոչ ձեռնարկատիրական (ոչ առեւտրային) գործունեություն իրականացնելու նպատակով լիցենզիա կարող են ստանալ նաև գործունակ ֆիզիկական անձինք, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

6. Լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ կարող են գրադարձել նաև պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմին չհանդիսացող պետական կամ համայնքի հիմնարկները, եթե այդ գործունեությամբ գրադարձությունը կազմակերպությամբ նույնականացված է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ կամ նրանց կանոնադրությամբ:

Պետական կամ համայնքի հիմնարկի լիցենզավորումն իրականացվում է իրավաբանական անձանց համար՝ սույն օրենքով նախատեսված կարգով:

7. Լիցենզիա ստանալու համար դիմած առեւտրային կազմակերպության կանոնադրությունում կամ պետական գրանցման վկայականում, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատիրոջ պետական գրանցման վկայականում գործունեության համապատասխան տեսակների իրականացում նախատեսող գրառման բացակայությունը հիմք չի կարող հանդիսանալ լիցենզիայի հայտի մերժման համար:

Լիցենզիա ստացած առեւտրային կազմակերպության կանոնադրությունում կամ պետական գրանցման վկայականում, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատիրոջ պետական գրանցման վկայականում տվյալ լիցենզավորման ենթակա գործունեության իրականացման իրավունքը նախատեսող գրառման բացակայությունը հիմք չի կարող հանդիսանալ այդ կազմակերպությանը պատասխանատվության ենթարկելու համար:

8. Լիցենզիան չի կարող այլ անձանց օգտագործման տրվել, օտարվել կամ գրավադրվել, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

9. Լիցենզիայի գործողությունը չի տարածվում լիցենզավորված անձի հետ համատեղ, այդ բվում՝ համատեղ գործունեության պայմանագրով գործունեություն

իրականացնող այլ անձանց, ինչպես նաև լիցենզավորված անձի
մասնակցությամբ հիմնադրված կամ գործող իրավաբանական անձանց վրա:
10. Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով գրադարձը իրավունք
ունեցող սուբյեկտները կարող են գրադարձ լիցենզավորման
ենթակա գործունեությամբ՝ լիցենզիան ուժի մեջ մտնելու պահից:

ՀՈՂՎԱԾ 8. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՈՂ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

1. Լիցենզիաները տալիս են միայն սույն հոդվածով նախատեսված լիազորված
պետական մարմինները:

2. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, Հայաստանի
Հանրապետության կենտրոնական բանկի, հանրային ծառայությունները
կարգավորող հանձնաժողովի, Հայաստանի Հանրապետության
հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի, Հայաստանի
Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված նախարարությունների
եւ գերատեսչությունների կողմից (այսուհետ՝ լիցենզավորող մարմիններ)
լիցենզիաները տրվում են սույն օրենքի 43-րդ հոդվածով
նախատեսված գործունեության համապատասխան տեսակներով գրադարձը
համար:

Լիցենզավորող մարմինների կողմից լիցենզիաները ձեւակերպվում են
համապատասխանաբար՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության,
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի, Հայաստանի
Հանրապետության էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովի, Հայաստանի
Հանրապետության հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի
որոշումներով, ինչպես նաև նախարարի կամ գերատեսչության դեկավարի
հրամանով (այսուհետ՝ որոշում):

Էներգետիկայի, էլեկտրոնային հաղորդակցության եւ արժեթղթերի շուկայի
բնագավառներում լիցենզավորման առանձնահատկությունները սահմանվում են
համապատասխանաբար "Էներգետիկայի մասին", "Էլեկտրոնային
հաղորդակցության մասին" եւ "Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման մասին"
Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով եւ դրանց համաձայն ընդունված
լիցենզավորման կարգերով:

Սույն օրենքով սահմանված լիցենզավորման, այդ թվում՝ լիցենզիաների տրման,
դրանց գործողության ժամկետի երկարաձգման,
վերաձեւակերպման, գործողության կասեցման, դադարեցման եւ այլ
ընթացակարգերը եւ պահանջները չեն տարածվում սույն օրենքի 43-րդ հոդվածով
նախատեսված՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից
տրվող լիցենզիաների վրա:

Հեռուստառադիիհաղորդումների հեռարձակման բնագավառում լիցենզավորման
հետ կապված իրավահարաբերությունները սույն օրենքով կարգավորվում են
այնքանով, որքանով այն չի հակասում բնագավառը կարգավորող
"Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին" եւ "Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի
ազգային հանձնաժողովի

կանոնակարգ" Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին եւ դրանց հիման վրա
Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի ընդունած
համապատասխան կարգերին:

3. Լիցենզիա տալու, լիցենզիայի գործողությունը կասեցնելու կամ դադարեցնելու
վերաբերյալ եղանակացություններ տալու նպատակով լիցենզավորող մարմիններն
ստեղծում են հանձնաժողովներ (այսուհետ՝ լիցենզավորող հանձնաժողովներ),
բացառությամբ այն դեպքերի, երբ սույն կետով նախատեսված գործողությունները
կատարվում են կոլեգիալ լիցենզավորող մարմինների որոշումներով:

4. Լիցենզավորող հանձնաժողովների կանոնադրությունները հաստատում են
լիցենզավորող մարմինները:

5. Լիցենզիայի գործողության ժամկետը երկարաձգելու, լիցենզիան
վերաձեւակերպելու, լիցենզիայի գործողությունը կասեցնելու կամ դադարեցնելու

հարցերը քննելու եւ համապատասխան որոշումներ կայացնելու իրավունք ունեն միայն լիցենզիա տված մարմինները կամ նրանց իրավահաջորդները:

6. Լիցենզավորող մարմինները պարտավոր են պահպանել հայտատուների կամ լիցենզավորված անձանց առեւտրային եւ օրենքով այլ գաղտնիք համարվող տեղեկությունները:

(8-րդ հոդվածը փոփ. 20.02.02 ՀՕ-307, 29.05.02 ՀՕ-364-Ն, 11.06.04 ՀՕ-101-Ն, 08.12.05 ՀՕ-252-Ն, 16.12.05 ՀՕ-31-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 9. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՈՂ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

1. Սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում լիցենզավորող մարմինն իր որոշումներն ընդունում է համապատասխան հանձնաժողովի եզրակացության հիման վրա: Սակայն լիցենզավորող մարմինն իրավունք ունի որոշման համար հիմք չընդունել հանձնաժողովի եզրակացությունը: Այս դեպքում նա պարտավոր է իր որոշմանք հիմնավորել հանձնաժողովի եզրակացությունը չընդունելու պատճառները:
2. Լիցենզավորող մարմնի որոշման մեջ պետք է նշվեն՝
  - 1) լիցենզավորող մարմնի անվանումը, որոշումը կայացնելու ամսաթիվը.
  - 2) հարցը (հայտը, բողոքը, լիցենզիայի գործողության կասեցումը եւ այլն), որի վերաբերյալ կայացվել է որոշումը.
  - 3) հարցը ներկայացնող անձի անունը (անվանումը).
  - 4) շարժառիթները կամ հիմքերը, որոնցով լիցենզավորող մարմինը հանգել է հետեւությունների՝ օրենքների եւ այլ իրավական ակտերի վկայակոչմամբ.
  - 5) քննարկվող հարցի վերաբերյալ եզրակացությունը:

ՀՈՂՎԱԾ 10. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐԸ

1. Սույն օրենքով նախատեսված պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաների լիցենզավորման հարաբերությունները կարգավորվում են միայն սույն օրենքով:
2. Սույն օրենքով նախատեսված բարդ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաների լիցենզավորման հարաբերությունները կարգավորվում են միայն օրենքով եւ լիցենզավորման կարգերով:
3. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված պետական կառավարման մարմինների կողմից բարդ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաների լիցենզավորման կարգերը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:
4. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից բարդ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաների լիցենզավորման կարգերը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը:
5. Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից բարդ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաների լիցենզավորման կարգերը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը:
6. (10-րդ հոդվածի 6-րդ մասն ուժը կորցրել է 08.12.05 ՀՕ-252-Ն օրենքը)
7. Հայաստանի Հանրապետության հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի կողմից բարդ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաների լիցենզավորման կարգերը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովը:
8. Լիցենզավորման կարգերով կարող են սահմանվել միայն այնպիսի պահանջներ, որոնք անհրաժեշտ են պետական եւ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, հանրության առողջության ու բարքերի, այլոց իրավունքների եւ ազատությունների, պատվի ու բարի համբավի պաշտպանության համար:

Լիցենզավորման կարգերում օրենքով չնախատեսված պահանջներ սահմանելիս պետք է պարտադիր հղում կատարվի սույն մասով նախատեսված հիմքերին: Նման հղում չպարունակող պահանջը, ինչպես նաև օրենքով չնախատեսված սահմանափակումներն իրավաբանական ուժ չունեն:

Լիցենզավորման կարգերում հայտառությունների կամ լիցենզավորված անձանց քաղաքացիական իրավունքների սահմանափակումներ չեն կարող նախատեսվել:

9. Լիցենզավորման կարգերում բիզնես-ծրագրերի, հիմնավորումների, շուկայի վերլուծության ներկայացման, կանոնադրական կապիտալի (հիմնադրամի) նվազագույն չափի, ինչպես նաև հայտառություններ ներկայացնելու պահանջները կարող են սահմանվել միայն օրենքով նախատեսված դեպքերում:

10. Լիցենզավորման կարգերով չի կարող լիցենզավորված անձին պարտադրվել կնքելու որոշակի կոնկրետ անձանց հետ քաղաքացիական պայմանագրեր, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

Լիցենզավորման կարգերում լիցենզիա ստանալու մասին հայտի մերժման համար որպես հիմք չի կարող սահմանվել հայտառությունի կողմից այլ անձանց, այդ թվում՝ նաև պետության նկատմամբ պարտավորությունների չկատարման փաստը, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

(10-րդ հոդվածը փոփ. 16.12.05 ՀՕ-31-Ն օրենք)

ԳԼՈՒԽ III

ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐԱՍՏԵՐԸ

ՀՈՂՎԱԾ 11. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԱՍՁԻ ԿՈՂՄԻՑ ԲԱՌԱՋՊԱՍԱԿԱՍ, ՅԻԳԻԵՆԻԿ ԵՎ ՍԱԽԻՏԱՐԱՎԱՍԱԲԱՐԱԿԱՅԻՆ ԱՍՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ, ՅԱԿԱՐԴԵՐԱՅԻՆ ՆՈՐՄԵՐԻ ԵՎ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

1. Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների իրականացման ժամանակ լիցենզավորված անձինք պարտավոր են պահպանել բնապահպանական, հիգիենիկ եւ սանիտարահամաճարակային անվտանգության, հակարդեհային նորմերն ու կանոնները:

2. Այն բնապահպանական, հիգիենիկ եւ սանիտարահամաճարակային անվտանգության, հակարդեհային նորմերի եւ կանոնների ցանկերը, որոնց պահանջները պետք է պահպանվեն լիցենզավորման ենթակա յուրաքանչյուր գործունեության տեսակի համար, սահմանում են դրանց համար լիազորված պետական կառավարման մարմինները: Ցանկերում նշվում են համապատասխան նորմեր ու կանոններ սահմանող նորմատիվ իրավական ակտերի լրիվ անվանումները եւ դրանց պաշտոնական իրապարակման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, պաշտոնական տեղեկագրի անվանումը եւ համարը:

Պարտադիր պահպանման ենթակա նորմերի եւ կանոնների ցանկերը լիցենզավորված անձին է հանձնում լիցենզավորող մարմինը՝ լիցենզիայի հետ միասին: Նշված ցանկերում կատարված փոփոխությունների մասին լիցենզավորող մարմինը պարտավոր է հայտնել լիցենզավորված բոլոր անձանց՝ ոչ ուշ, քան այդ փոփոխություններն ուժի մեջ մտնելու օրվանը հաջորդող 15 օրվա ժամկետում:

3. Լիցենզիա տալու համար չեն կարող պահպանվել բնապահպանական, հիգիենիկ եւ սանիտարահամաճարակային անվտանգության, հակարդեհային նորմերի եւ կանոնների պահպանումը հավաստող փաստաթղթեր, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

4. Բնապահպանական, հիգիենիկ եւ սանիտարահամաճարակային անվտանգության, հակարդեհային նորմերի եւ կանոնների պահպանման նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու նպատակով լիցենզավորող մարմինը տրված լիցենզիաների մասին Յայաստանի Յանրապետության կառավարության սահմանած կարգով հայտնում է համապատասխան մարմիններին:

ՀՈՂՎԱԾ 12. ՊԱՐՏԱՊԻՐ ՊԱՐԱՍՁՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

1. Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների իրականացման ժամանակ լիցենզավորված անձինք պարտավոր են պահպանել իրավական ակտերով, այդ թվում՝ նաեւ լիցենզավորման կարգերով տվյալ գործունեության իրականացման համար նախատեսված պարտադիր պահանջները կամ պայմանները:
2. Պարտադիր պահանջներ կամ պայմաններ սահմանող իրավական ակտերի ցանկը լիցենզավորող մարմինը հանձնում է լիցենզավորված անձին՝ լիցենզիայի հետ միասին:
3. Պահանջները կամ պայմանները սահմանող իրավական ակտերի լրիվ անվանումները եւ դրանց պաշտոնական իրապարակման տարին, ամիսը, ամսաթիվը եւ տեղեկագրի անվանումը եւ համարը: Նշված ցանկում կատարված փոփոխությունների մասին լիցենզավորող մարմինը պարտավոր է հայտնել լիցենզավորված բոլոր անձանց՝ ոչ ուշ, քան այդ փոփոխություններն ուժի մեջ մտնելու օրվանը հաջորդող 15 օրվա ժամկետում:
4. Միեւնույն տեսակի լիցենզիա ստացած լիցենզավորված անձանց համար պետք է նախատեսվեն միանման պահանջներ եւ պայմաններ:

ՀՈՂՎԱԾ 13. ՍԱՍՍԱԳԻՏԱԿԱՍ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԱՐԱՍՁՆԵՐԸ

1. Լիցենզավորման ենթակա գործունեության այն տեսակների համար, որոնց իրականացումը պահանջում է մասնագիտական գիտելիքներ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ, ինչպես նաեւ լիցենզավորման կարգերով կարող են սահմանվել մասնագիտական որակավորման պահանջներ:
2. Անձի մասնագիտական որակավորում ունենալու փաստը կարող է հաստատվել օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տրված համապատասխան վկայականներով, դիպլոմներով, որակավորման դասերով կամ օրենսդրությամբ նախատեսված այլ փաստաթղթերով: Անձի կողմից ոչ պակաս, քան երեք տարի անընդմեջ որոշակի պաշտոններում կամ որոշակի բնագավառներում աշխատանքներ կատարելու մասին աշխատանքային ստաժը նույնպես համարվում է անձի՝ տվյալ մասնագիտական որակավորում ունենալու փաստը հաստատող փաստաթուղթ, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:
3. Օտարերկրյա պետությունների կողմից տրված մասնագիտական որակավորման փաստաթղթերը Հայաստանի Հանրապետությունում իրավական ուժ ունեն, եթե դա նախատեսված է օրենքով կամ Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով:
4. Լիցենզիա տալու համար մասնագիտական որակավորման ստուգումներ կարող են անցկացվել միայն օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով նախատեսված կարգով ու պայմաններով:
5. Մասնագիտական որակավորում ստանալու, մասնագիտական որակավորման ստուգմանը (քննությանը) մասնակցելու կամ որոշակի պաշտոններ գրադարձնելու կամ որոշակի գործունեությամբ զբաղվելու՝ ֆիզիկական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով:

ՀՈՂՎԱԾ 14. ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Ֆիզիկական անձանց որակավորումն ստուգում են համապատասխան լիցենզավորող մարմնի կողմից ստեղծված որակավորման հանձնաժողովները, եթե օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով այլ բան նախատեսված չէ:
Որակավորման հանձնաժողովների կազմավորման կարգերն ու կանոնադրությունները հաստատում են լիցենզավորող մարմինները, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:
2. Որակավորման ստուգումը պետք է իրականացվի լիցենզավորման համապատասխան կարգը հաստատելու իրավունք ունեցող մարմնի հաստատած

որակավորման կարգին համապատասխան, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ: Որակավորման կարգերը պետք է կազմվեն նանրանասն, պարզ եւ չպետք է սահմանեն դրույթներ, որոնք Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չեն նախատեսված կամ չեն ընդգրկված համապատասխան կրթական ծրագրերում:

3. Որակավորման կարգերով սահմանվում են որակավորման ստուգման ժամկետները, ստուգմանը մասնակցելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը, դրանց ներկայացման ժամկետները, ստուգման համար նախապատճենաված հարցերի կամ խնդիրների քանակը, գնահատման կարգը, ստուգման անցկացման ձեւը, ստուգման անցկացման համար նախատեսված ժամանակը, իրավական կամ այլ փաստաթղթերից կամ տեխնիկական միջոցներից օգտվելու կարգը, որակավորման վկայական ստանալու համար անհրաժեշտ միավորների քանակը, ստուգման արդյունքների բողոքարկման կարգը, ինչպես նաև որակավորումը պատշաճ անցկացնելուն ուղղված այլ դրույթներ: Ստուգման համար հարցերը նախապատճենաված հարցերի մարմնի կողմից եւ ենթակա են պարտադիր հրապարակման ստուգման օրվանից ոչ ուշ, քան վեց ամիս առաջ, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

Եթե որակավորման ստուգումն իրականացվելու է տեխնիկական միջոցներով, ապա հայտառուին նախօրոք պետք է ծանոթացվեն տեխնիկական միջոցներից օգտվելու կարգը եւ պայմանները:

Որակավորման ստուգումներն անցկացվում են գրավոր:

Որակավորման ստուգման դրական արդյունքներն իրենց ուժը պահպանում են անժամկետ: Որակավորման ստուգման դրական արդյունքների գործողության ժամկետը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով:

4. Որակավորման կարգերի փոփոխման մասին իրավական ակտերն ուժի մեջ են մտնում դրանց պաշտոնական հրապարակումից վեց ամիս հետո, եթե այդ ակտով ավելի ուշ ժամկետ սահմանված չէ:

5. Որակավորման ստուգման անցկացման օրվա, ժամի եւ տեղի մասին հայտառուին պատշաճ ձեւով տեղեկացվում է ստուգումից առնվազն յոթ օր առաջ: Միեւնույն որակավորման ստուգման բոլոր մասնակիցների համար պետք է սահմանվեն միեւնույն պահանջները:

6. Որակավորման ստուգումն անցկացվում է հայերեն:

7. Որակավորման ստուգումն իրականացվում է դրանք: Դռնփակ են անցկացվում այն ստուգումները, որոնք վերաբերում են պետական, ծառայողական կամ բանկային գաղտնիք պարունակող տեղեկություններին:

Դռնբաց ստուգումների ընթացակարգը կարող է տեսագրվել, նկարահանվել կամ ձայնագրվել:

8. Հանձնաժողովն ստուգումների արդյունքներն ամփոփում է դռնփակ:

Հանձնաժողովի եզրակացությունը հրապարակվում է:

Ստուգումների արդյունքների մասին որակավորվող անձին պատշաճ ձեւով հայտնաբերում է, կամ դրանք նրան են ուղարկվում ոչ ուշ, քան ստուգումների ավարտի օրվանը հաջորդող հինգ օրվա ընթացքում:

9. Եթե օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով լիցենզիա տալու համար բացի որակավորման քննություն տալուց այլ պահանջներ չեն նախատեսված, ապա որակավորման քննությունը հանձնած անձին որակավորման քննության վկայականի հետ միաժամանակ հանձնվում է համապատասխան լիցենզիան:

10. Սույն հոդվածի պահանջների խախտումով անցկացված որակավորման ստուգումները դատական կարգով ճանաչվում են անվավեր:

(14-րդ հոդվածը փոփ. 26.12.02 ՀՕ-513-Ն օրենք)

ՀՈՂՎԱԾ 15. ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՐԱՏԱՔՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

1. Եթե լիցենզավորման ենթակա գործունեության առանձին տեսակների իրականացման համար պահանջվում է հատուկ տեխնիկական պայմանների

առկայություն, ապա լիցենզավորման ենթակա նման գործունեությամբ գրադարձը համար կարող են սահմանվել կոնկրետ տեխնիկական պահանջներ եւ պայմաններ:

2. Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակին վերաբերող տեխնիկական պահանջներն ու պայմանները սահմանվում են օրենքով կամ իրավական այլ ակտերով:

ՀՈՂՎԱԾ 16. ԱՊՐԱՆՔԵՐԻ, ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ, ՍԱՐՁԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՄ ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՅՆՑՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՓՈՐՁԱԲՆՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

- Օրենքով սահմանված դեպքերում լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով գրադարձը լիցենզիան կարող է տրվել ապրանքների, առարկաների, սարքավորումների, ինչպես նաև լիցենզավորման համար ներկայացված փաստաթղթերի փորձաքննության դրական եզրակացության դեպքում:
- Ապրանքների, առարկաների, սարքավորումների, ինչպես նաև լիցենզավորման համար ներկայացված փաստաթղթերի փորձաքննությունն իրականացնում են համապատասխան լիցենզիա ունեցող անձինք: Փորձաքննությունը չեն կարող իրականացնել լիցենզավորող մարմնի ենթակայությամբ գործող հիմնարկները, ինչպես նաև այն կազմակերպությունները, որոնց բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) 50 տոկոսից ավելին տնօրինում է լիցենզավորող մարմնը, բացառությամբ օրենքով կամ օրենսդրական ակտերով ուղղակի նախատեսված դեպքերի:
- Փորձաքննությունն իրականացվում է հայտատուի հաշվին: Փորձաքննությունն իրականացվում է մինչեւ հայտի ներկայացումը, եւ փորձաքննության եզրակացությունը ներկայացվում է հայտի հետ միասին:
- Օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով նախատեսված դեպքերում լիցենզիա տալու համար հիմք կարող են ընդունվել նաև տվյալ ապրանքների, առարկաների ու սարքավորումների վերաբերյալ օտարերկրյա պետությունների կամ կազմակերպությունների կողմից տրված փորձագիտական եզրակացությունները:
- Փորձաքննությունն իրականացվում է մեկամսյա ժամկետում, եթե օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով այլ բան նախատեսված չէ:

ԳԼՈՒԽ IV

ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՀՈՂՎԱԾ 17. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

1. Լիցենզիան պետք է բովանդակի հետեւյալ վավերապայմանները (տեղեկատվությունը):
  - 1) լիցենզավորող մարմնի անվանումը.
  - 2) լիցենզիայի համարը.
  - 3) լիցենզիան տալու անսարհվողը.
  - 4) գործունեության այն տեսակը, որի իրականացման համար տրվել է լիցենզիան.
  - 5) իրավաբանական անձի անվանումն ու գտնվելու վայրը, իսկ ֆիզիկական անձի եւ անհատ ձեռնարկատիրոջ համար՝ ազգանունը, անունն ու բնակության վայրը.
  - 6) գործունեության իրականացման վայրը (հասցեն) (նշվում է, եթե սույն օրենքի համաձայն լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը պետք է իրականացվի միայն լիցենզիայում նշված վայրում).
  - 7) լիցենզիայի գործողության ժամկետը.
  - 8) լիցենզավորող մարմնի լիազորված անձի ստորագրությունը եւ այդ մարմնի պետական գինանշանի պատկերով կնիքի դրոշմը:
2. Լիցենզիաների ձեւերը հաստատում են համապատասխան լիցենզավորման կարգերը հաստատող մարմինները, իսկ պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաներինը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

3. Լիցենզիաների ձեւերը պետք է ունենան Յայաստանի Յանրապետության կառավարության կողմից արժեթղթերի համար սահմանված պաշտպանվածության աստիճան, հանդիսանում են խիստ հաշվառման փաստաթղթեր, ունեն հաշվառման համար եւ սերիա:

Լիցենզիաների ձեւերի ձեռքբերումը, հաշվառմը եւ պահպանումն իրականացնում են լիցենզավորող մարմինները:

ՀՈՂՎԱԾ 18. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ՆԵՐԴԻՐՍԵՐԸ

1. Մասնագիտական որակավորման պահանջներ նախատեսող գործունեության տեսակների համար անձանց լիցենզիաներ տրամադրելիս լիցենզավորման կարգերով կարող են նախատեսվել այդ աշխատանքներն իրականացնող պատասխանատու անձանց լիցենզիայի ներդիրների տրամադրում, որը հաստատում է նրանց գիտելիքների համապատասխանությունը սահմանված պահանջներին:

2. Տեխնիկական պահանջներ եւ պայմաններ նախատեսող գործունեության տեսակների համար լիցենզիա տրամադրելիս լիցենզավորման կարգերով կարող է նախատեսվել սարքավորումների կամ տեխնիկական միջոցների առանձին տեսակների համար լիցենզիայի ներդիրների տրամադրում, որը հաստատում է դրանց համապատասխանությունը սահմանված տեխնիկական պահանջներին եւ պայմաններին:

3. Լիցենզիայի ներդիրների գործողության ժամկետը չի կարող գերազանցել լիցենզիայի գործողության ժամկետը:

ՀՈՂՎԱԾ 19. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԵՎ ՆԵՐԴԻՐԻ ԿՐԿՆՈՐԻՆԱԿԸ

1. Լիցենզիան տրվում է մեկ օրինակով:

2. Լիցենզիայի կամ ներդիրի կորստի (կորցնելու, ոչնչանալու եւ այլն) դեպքում լիցենզավորված անձը դրա նախին հայտ է ներկայացնում լիցենզավորող մարմին եւ տալիս է հայտարարություն զանգվածային լրատվության միջոցով:

3. Լիցենզավորող մարմինը կորած լիցենզիայի կամ ներդիրի կրկնօրինակը լիցենզավորված անձին տալիս է զանգվածային լրատվության միջոցով հայտարարության հրապարակման օրվանից 15 օր հետո՝ 3 օրվա ընթացքում:

4. Լիցենզիան կամ ներդիրը օգտագործման համար ոչ պիտանի դառնալու դեպքում լիցենզավորված անձը դրա նախին հայտ է ներկայացնում լիցենզավորող մարմին՝ դրա կրկնօրինակը ստանալու համար:

5. Լիցենզավորող մարմինը ոչ պիտանի դարձած լիցենզիայի կամ ներդիրի կրկնօրինակը լիցենզավորված անձին տալիս է նրա կողմից ոդմումը տալու օրվանը հաջորդող երրորդ օրը:

6. Լիցենզիաների կամ ներդիրների կրկնօրինակների վերին աջ անկյունում կատարվում է "Կրկնօրինակ" նշագրումը:

7. Լիցենզիայի կամ ներդիրի կրկնօրինակի կորստի դեպքում լիցենզիայի կամ ներդիրի կրկնօրինակը տրվում է սույն հոդվածով սահմանված կարգով:

ՀՈՂՎԱԾ 20. ԼԻՑԵՆԶԻԱՆԵՐԻ ԳՐԱՑԱՄԱՏՅԱՆԻ ՎԱՐՈՒՄԸ

1. Լիցենզավորող մարմինները վարում են լիցենզիաների գրանցամատյաններ:

2. Լիցենզիաների գրանցամատյաններում պետք է նշվեն՝

1) լիցենզավորված իրավաբանական անձի անվանումը ու գտնվելու վայրը, իսկ ֆիզիկական անձի եւ անհատ ձեռնարկատիրոջ համար՝ ազգանունը, անունն ու բնակության վայրը.

2) լիցենզիայի համարը.

3) լիցենզիան տալու ամսաթիվն ու գրանցման համարը.

4) գործունեության այն տեսակը, որի իրականացման համար տրվել է լիցենզիա.

5) գործունեության իրականացման վայրերը (հասցեն) (նշվում է, եթե սույն օրենքի համաձայն լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը պետք է իրականացվի միայն լիցենզիայում նշված վայրում).

6) գործողության ժամկետը.

7) գործողության ժամկետների երկարաձգումները.

8) տեղեկություններ՝ գրանցամատյանում լիցենզիայի վերաձեւակերպման, նրա գործողության կասեցման, լիցենզիայի գործողության դադարեցման նաև.

9) օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով նախատեսված այլ տեղեկություններ:

3. Լիցենզիաների գրանցամատյանի բոլոր էջերը համարակալում եւ կնքում է լիցենզավորող մարմինը:

ՀՈՂՎԱԾ 21. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԱՆՁԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

1. Լիցենզավորող մարմիններում յուրաքանչյուր լիցենզավորված անձի համար կազմվում է անհատական գործ:

2. Լիցենզավորված անձի անհատական գործը ենթակա է պահպանման՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով եւ ժամկետներում:

3. Լիցենզիայի գործողության դադարեցման դեպքում լիցենզիան վերադարձվում է լիցենզավորող մարմին: Վերադարձված լիցենզիան կարգում է լիցենզավորված անձի անհատական գործին:

ՀՈՂՎԱԾ 22. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԱՆՁԱՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Լիցենզիաների գրանցամատյաններում բովանդակվող տեղեկատվությունները բաց են պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց համար:

2. Լիցենզավորող մարմինները պարտավոր են պետական կառավարման կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների պահանջով՝ երեք օրվա ընթացքում, լիցենզիաների գրանցամատյաններից անվճար տրամադրել համապատասխան տեղեկատվություն: Ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց՝ լիցենզիաների գրանցամատյաններից այլ անձանց վերաբերյալ տեղեկատվությունը պետք է տրամադրվի նրանց դիմումն ստանալու օրվանից՝ երեք օրվա ընթացքում: Նշված տեղեկատվության տրամադրման համար գանձվում է պետական տուրք, որի չափը չի կարող գերազանցել դրա տրամադրման համար իրականացվելիք ծախսների չափը:

Ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց՝ լիցենզիաների գրանցամատյաններից իրենց վերաբերյալ տեղեկատվությունը պետք է տրամադրվի նրանց դիմումն ստանալու օրվանից՝ երեք օրվա ընթացքում՝ անվճար:

3. Լիցենզավորող մարմինները լիցենզիաների գրանցամատյանում կատարված գրանցումների կամ դրանց փոփոխությունների մասին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով տեղյակ են պահում համապատասխան պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին:

4. Լիցենզավորող մարմինները լիցենզիա տալու, դրա գործողության ժամկետի երկարաձգման, լիցենզիայի վերաձեւակերպման, լիցենզիայի գործողության կասեցման, դադարեցման կամ վերականգնման մասին իրենց որոշումների պատճենները, դրանք ընդունելու օրվանից՝ 3 օրվա ընթացքում, հրապարակման համար ուղարկում են գերատեսչական նորմատիվ իրավական ակտերը հրապարակող մարմին:

Լիցենզավորող մարմինները լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու մասին դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճիռների պատճենները դրանք ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 3 օրվա ընթացքում, հրապարակման համար ուղարկում են գերատեսչական նորմատիվ իրավական ակտերը հրապարակող մարմին:

Լիցենզիա տալու, դրա գործողության ժամկետի երկարաձգման, լիցենզիայի

վերաձեւակերպման կամ լիցենզիայի գործողության կասեցման կամ

վերականգնման, ինչպես նաև լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին

որոշումները կամ վճիռները հրապարակվում են "Գերատեսչական նորմատիվ ակտերի տեղեկագրի" հատուկ բաժնում՝ դրանց ստացման օրվանից՝ տասն օրվա ընթացքում:

ՀՈՂՎԱԾ 23. ԼԻՑԵՍԿԱՆ ՏՈՒՐՔԸ

Լիցենզիայի կամ դրա կրկնօրինակի տրման, լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման, լիցենզիայի վերաճեւակերպման, լիցենզիաների գրանցամատյան-ներից այլ անձանց տեղեկությունների տրամադրման, ինչպես նաև այլ վայրում եւս լիցենզավորման ենթակա նույն գործունեությամբ զբաղվելու, որակավորման քննությանը նախանակցելու համար գանձվում է պետական տուրք՝ օրենքով սահմանված կարգով եւ չափով:

Լիցենզավորման ենթակա գործունեության իրականացման համար օրենքով կարող են նախատեսվել տարեկան տուրքեր:

ԳԼՈՒԽ V

ԼԻՑԵՆԶԻԱՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

ՀՈՂՎԱԾ 24. ԼԻՑԵՆԶԻԱՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

Լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ զբաղվելու համար կարող են տրվել լիցենզիաների հետեւյալ տեսակները՝

- 1) պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաներ.
- 2) բարդ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաներ:

ՀՈՂՎԱԾ 25. ՊԱՐԶ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳՈՎ ՏՐՎՈՂ ԼԻՑԵՆԶԻԱՆ

1. Պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիան (այսուհետ՝ պարզ լիցենզիա) լիցենզավորող մարմնի կողմից տրված գործունեություն իրականացնելու թույլտվությունն է, որով սահմանվում են տվյալ գործունեության իրականացման համար պարտադիր պահանջներ կամ պայմաններ, եւ դրանց պահպանման նկատմամբ իրականացվում է օրենքով սահմանված հսկողություն:

- Պարզ լիցենզիան տրվում է առանց լիցենզավորող հանձնաժողովի որոշման:
2. Պարզ լիցենզիան տրվում է հայտադրուի կողմից՝ սույն օրենքով նախատեսված փաստաթուրերը ներկայացնելուց երեք օր հետո:
  3. Պարզ լիցենզիան տրվում է անժամկետ:
  4. Լիցենզավորված անձն իրավունք ունի զբաղվել լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ միայն լիցենզիայի պարտադիր պահանջների կամ պայմանների պահպանման դեպքում:
  5. Մինչեւ լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ զբաղվելը պարզ լիցենզիա ստացած անձը պարտավոր է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված մարմիններին ուղարկել գրավոր հաղորդագրություն, որտեղ պետք է նշվեն լիցենզավորված իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը, լիցենզավորված ֆիզիկական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունն ու բնակության վայրը, ինչպես նաև նրանց կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեության իրականացման վայրը (նշվում է, եթե սույն օրենքի համաձայն լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը պետք է իրականացվի միայն համապատասխան վայրում), լիցենզիայի վավերապայմանները, լիցենզավորման ենթակա գործունեությունն սկսելու օրը:
  6. Պարզ լիցենզիաները տրվում են միայն սույն օրենքի 43-րդ հոդվածով նախատեսված գործունեության համապատասխան տեսակներով զբաղվելու համար:

ՀՈՂՎԱԾ 26. ԲԱՐԴ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳՈՎ ՏՐՎՈՂ ԼԻՑԵՆԶԻԱՆ

- Բարդ ընթացակարգով տրվող լիցենզիան (այսուհետ՝ բարդ լիցենզիա) լիցենզավորող մարմնի կողմից լիցենզավորման կարգերին համապատասխան տրվող գործունեություն իրականացնելու թույլտվությունն է, որով սահմանվում են նաև տվյալ գործունեության իրականացման համար պարտադիր պահանջներ կամ պայմաններ, եւ դրանց պահպաննան նկատմամբ իրականացվում է օրենքով սահմանված կարգով հսկողություն:
- Բարդ լիցենզիան տրվում է լիցենզիա ստանալու համար սույն օրենքով նախատեսված բոլոր փաստաթղթերը ներկայացնելուց հետո՝ երեսուն օրվա ընթացքում, եթե օրենքով այլ ժամկետ նախատեսված չէ:
- Բարդ լիցենզիան տրվում է անժամկետ, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:
- Սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում բարդ լիցենզիան կարող է տրվել մրցույթով, որն իրականացվում է լիցենզավորման կարգերին համապատասխան:
- Բարդ լիցենզիաները տրվում են լիցենզավորող մարմինների կողմից ստեղծված լիցենզավորող հանձնաժողովների եզրակացությունների հիման վրա: Լիցենզավորող հանձնաժողովների եզրակացությունները տրվում են սույն օրենքով եւ լիցենզավորող հանձնաժողովների կանոնադրություններով նախատեսված կարգով:
- Բարդ լիցենզիաները տրվում են միայն սույն օրենքի 43-րդ հոդվածով նախատեսված գործունեության համապատասխան տեսակներով զբաղվելու համար:

ՀՈՂՎԱԾ 27. ՊԱՐԶ ԼԻՑԵՆԶԻԱ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ԱՆՇՐԱԺԵՇՏ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

- Պարզ լիցենզիա ստանալու համար հայտատուն լիցենզավորող մարմին է ներկայացնում հետեւյալ փաստաթղթերը՝ նշելով՝
  - լիցենզիա ստանալու մասին հայտը՝ նշելով՝
    - իրավաբանական անձի համար՝ իրավաբանական անձի անվանումը եւ կազմակերպական-իրավական ծեւը, գտնվելու եւ գործունեության իրականացման վայրերը, իսկ անհատ ծեռնարկատիրոց կամ ֆիզիկական անձի համար՝ անունը, ազգանունը, բնակության եւ գործունեության իրականացման վայրերը,
    - լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակը, որը հայտատուն մտադիր է իրականացնել,
    - օրենքով նախատեսված այլ տեղեկատվություն.
  - իրավաբանական անձանց համար հարկ վճարողի հաշվառման համարի, անհատ ծեռնարկատիրոց կամ ֆիզիկական անձի համար՝ հարկ վճարողի հաշվառման համարի կամ սոցիալական քարտի համարի վերաբերյալ տեղեկատվություն.
- իրավաբանական անձի համար՝ կանոնադրության պատճենը եւ պետական գրանցման վկայականի պատճենը, իսկ անհատ ծեռնարկատիրոց համար՝ պետական գրանցման վկայականի պատճենը.
- օրենքով նախատեսված այլ փաստաթղթեր:
- Պարզ լիցենզիա ստանալու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը կարող են լիցենզավորող մարմին հանձնվել առձեռն կամ փոստով:

(27-րդ հոդվածը փոփ. 15.12.05 ՀՕ-12-Ն օրենք)

ՀՈՂՎԱԾ 28. ԲԱՐԴ ԼԻՑԵՆԶԻԱ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ԱՆՇՐԱԺԵՇՏ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

- Բարդ լիցենզիա ստանալու համար հայտատուն լիցենզավորող մարմին է ներկայացնում հետեւյալ փաստաթղթերը՝
  - լիցենզիա ստանալու մասին հայտը՝ նշելով՝
    - իրավաբանական անձի համար՝ իրավաբանական անձի անվանումը եւ կազմակերպական-իրավական ծեւը, գտնվելու եւ գործունեության իրականացման

վայրերը, իսկ անհատ ձեռնարկատիրոջ կամ ֆիզիկական անձի համար՝ անունը, ազգանունը, բնակության եւ գործունեության իրականացման վայրերը,
բ) լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակը, որը հայտատուն մտադիր է իրականացնել,
գ) օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով նախատեսված այլ տեղեկատվություն.

դ) իրավաբանական անձանց համար հարկ վճարողի հաշվառման համարի, անհատ ձեռնարկատիրոջ կամ ֆիզիկական անձի համար՝ հարկ վճարողի հաշվառման համարի կամ սոցիալական քարտի համարի վերաբերյալ տեղեկատվություն.

2) իրավաբանական անձի համար՝ կանոնադրության պատճենը եւ պետական գրանցման վկայականի պատճենը, իսկ անհատ ձեռնարկատիրոջ համար՝ պետական գրանցման վկայականի պատճենը.

3) անձի մասնագիտական որակավորումը հաստատող փաստաթուղթը՝ որակավորում պահանջող գործունեության տեսակով գրաղվելու համար հայտ ներկայացվելու դեպքում.

4) օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով նախատեսված այլ փաստաթուղթը:
2. Բարդ լիցենզիա ստանալու համար անհրաժեշտ փաստաթորթերը կարող են լիցենզավորող մարմին հանձնվել առձեռն կամ փոստով:
(28-րդ հոդվածը փոփ. 15.12.05 ՀՕ-12-Ն օրենք)

ՀՈՂՎԱԾ 29. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ՀԱՅՏԻ ՄԵՐԺՈՒՄԸ

1. Լիցենզիա ստանալու հայտը մերժվում է, եթե՝

1) դիմողի ներկայացրած փաստաթուղթերը թերի են, ակնհայտ կեղծ կամ խեղաքյուրված.

2) ներկայացված փաստաթուղթը չեն համապատասխանում սույն օրենքի եւ ՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջներին.

3) դիմոդ իրավաբանական անձն օրենքի կամ իր կանոնադրության համաձայն իրավունք չունի գրաղվել հայցվող լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակով.

4) դիմոդ ֆիզիկական անձն իրավունք չունի գրաղվել հայցվող լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակով.

5) օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով նախատեսված են այլ դեպքեր:

2. Պարզ լիցենզիա ստանալու հայտը գրավոր մերժվում է լիցենզավորող մարմնում հայտը մուտք լինելու օրվանից՝ երեք օրվա ընթացքում:

Բարդ լիցենզիա ստանալու հայտը գրավոր մերժվում է լիցենզավորող մարմնում հայտը մուտք լինելու օրվանից ոչ ուշ, քան 30 օրվա ժամկետում, եթե օրենքով այլ քան նախատեսված չէ:

Եթե սույն մասում նշված ժամկետներում լիցենզիա ստանալու հայտը չի մերժվում, եւ հայտատուն օրենքով սահմանված կարգով եւ չափով վճարել է պետական տուրքը եւ վճարումը հավաստող փաստաթուղթը ներկայացրել է լիցենզավորող մարմին, ապա լիցենզավորող մարմինը պարտավոր է սույն մասում նշված ժամկետին հաջորդող 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում հայտատուին տրամադրել լիցենզիա, եւ լիցենզիան հայտատուին հանձնելու կամ ուղարկելու օրվանը հաջորդող օրվանից հայտատուն իրավունք ունի գրաղվելու տվյալ լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակով:

3. Լիցենզիա ստանալու հայտը մերժելու վերաբերյալ որոշման մեջ հստակ պետք է նշվեն մերժման պատճառներն ու իրավական հիմքերը:

4. Լիցենզիա ստանալու հայտում կամ կից փաստաթուղթերում ոչ էական թերությունների (վրիպակների, ոչ իրավաբանական անձշտությունների, թվաբանական սխալների եւ նման այլ բացթողումների) առկայության դեպքում լիցենզավորող մարմինը հայտը կարող է բավարել վերապահումով, որ լիցենզիան հայտատուին կտրվի դրանց վերացման դեպքում:

5. Փաստաթղթերը թերի լինելու հիմքով լիցենզիա ստանալու հայտը մերժվում է, եթե այդ մասին պատշաճ ձեւով նախագուշացումը լիցենզավորող մարմնի կողմից ուղարկվելու օրվանը հաջորդող տաս օրվա ընթացքում հայտատուն չի ներկայացնում անհրաժեշտ փաստաթղթեր կամ նյութեր:

Պարզ լիցենզիա ստանալու համար ներկայացված փաստաթղթերը թերի լինելու վերաբերյալ լիցենզավորող մարմնը նախագուշացումն ուղարկում է դրանք ստանալու օրվանից երեք օրվա, իսկ բարդ լիցենզիայի դեպքում՝ տաս օրվա ընթացքում:

6. Սույն հոդվածով չնախատեսված հիմքերով լիցենզիայի հայտի մերժումն արգելվում է:

7. Լիցենզիայի հայտի մերժման դեպքում հայտատուն իրավունք ունի լիցենզիա ստանալու նոր հայտ ներկայացնել ընդհանուր կարգով:

(29-րդ հոդվածը փոփ. 15.12.05 ՀՕ-12-Ն օրենք)

ՀՈՂՎԱԾ 30. ՈՐՈՇԱԿԻ ԺԱՄԿԵՏՈՎ ՏՐՎԱԾ ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԻ ԵՐԿԱՐԱԶԳՈՒՄԸ

1. Լիցենզավորված անձն իրավունք ունի որոշակի ժամկետով տրված լիցենզիայի գործողության ժամկետի ավարտից ոչ շուտ, քան 3 ամիս առաջ լիցենզիայի ժամկետը երկարաձեղելու հայտ ներկայացնել լիցենզավորող մարմին: Լիցենզիայի գործողության ժամկետը երկարաձգվում է նախկինում տրված լիցենզիայի գործողության ժամկետի չափով, եթե օրենքով այլ քան նախատեսված չէ:

2. Լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտում պետք է նշվի հայցվող ժամկետը: Իրավաբանական անձինք հայտին կից ներկայացնում են նաև իրավաբանական անձը գրանցող պետական լիազորված մարմնի տեղեկանքը՝ իրավաբանական անձի կանոնադրությունում կատարված փոփոխությունների մասին: Եթե իրավաբանական անձի կանոնադրությունում կատարվել են փոփոխություններ, ապա ներկայացվում են նաև այդ փոփոխությունները:

3. Լիցենզիայի գործողության ժամկետը երկարաձգվում է լիցենզավորված անձի կողմից հայտը եւ անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացնելու օրվան հաջորդող հինգերորդ օրը:

Լիցենզիայի գործողության ժամկետը երկարաձգվում է լիցենզիայի վրա համապատասխան նշում կատարելու միջոցով:

4. Լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտերի վերաբերյալ որոշումները կայացվում են առանց լիցենզավորող հանձնաժողովի որոշման: Սակայն նշված հայտի մերժման հիմքի առկայության դեպքում կամ հայտատուի պահանջով պետք է իրականացվի հայտի քննադրում՝ լսումների կարգով:

5. Լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտը կարող է լիցենզավորող մարմին հանձնվել առձեռն կամ փոստով:

(30-րդ հոդվածը փոփ. 22.02.07 ՀՕ-116-Ն օրենք)

ՀՈՂՎԱԾ 31. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԻ ԵՐԿԱՐԱԶԳՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՂԱՅՏԻ ՄԵՐԺՈՒՄԸ

1. Լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտը մերժվում է, եթե՝
1) դիմողի ներկայացրած փաստաթղթերը թերի են, ակնհայտ կեղծ կամ խեղարյուրված.

2) ներկայացված փաստաթղթերը չեն համապատասխանում սույն օրենքի եւ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջներին.

3) դիմող իրավաբանական անձն օրենքի կամ իր կանոնադրության համաձայն գրկել է հայցվող գործունեության տեսակով գբաղվելու իրավունքից.

4) դիմող ֆիզիկական անձը կամ անհատ ձեռնարկատերն օրենքի համաձայն գրկել է հայցվող գործունեության տեսակով գբաղվելու իրավունքից.

- 5) լիցենզիան ստանալուց հետո՝ ամցած ժամանակահատվածի ընթացքում, փոփոխվել են լիցենզավորման պայմանները.
- 6) օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով նախատեսված են այլ դեպքեր:
2. Լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտը գրավոր մերժվում է լիցենզավորող մարմնում հայտը մուտք լինելու օրվանից հինգ օրվա, իսկ բարդ լիցենզիայի դեպքում՝ տասն օրվա ընթացքում, եթե օրենքով այլ ժամկետ նախատեսված չէ: Եթե նշված ժամկետներում լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտը չի մերժվում, ապա հայտը համարվում է բավարարված, եւ լիցենզավորող մարմինը պարտավոր է մեկ օրվա ընթացքում երկարաձգել լիցենզիայի գործողության ժամկետը:
3. Լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտը մերժելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշվում են մերժման պատճառներն ու իրավական հիմքերը:
4. Լիցենզիա ստանալու հայտում կամ կից փաստաթղթերում ոչ էական թերությունների (վրիպակների, ոչ իրավաբանական անձշտությունների եւ նման այլ բացթողումների) առկայության դեպքում լիցենզավորող մարմինը հայտը կարող է բավարարել վերապահումով, որ լիցենզիան հայտատուին կտրվի դրանց վերացման դեպքում:
5. Փաստաթղթերը թերի լինելու հիմքով լիցենզիայի ժամկետի երկարաձգման հայտը մերժվում է, եթե այդ մասին պատշաճ ծեւով նախազգուշացումը լիցենզավորող մարմնի կողմից ուղարկվելու օրվանը հաջորդող 10 օրվա ընթացքում հայտատուն չի ներկայացնում անհրաժեշտ փաստաթղթեր կամ նյութեր:
- Պարզ լիցենզիայի ժամկետի երկարաձգման համար ներկայացված փաստաթղթերը թերի լինելու վերաբերյալ լիցենզավորող մարմինը նախազգուշացումն ուղարկում է դրանք ստանալու օրվանից 3 օրվա, իսկ բարդ լիցենզիայի դեպքում՝ 10 օրվա ընթացքում:
6. Սույն հոդվածով չնախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտի մերժումն արգելվում է:
7. Եթե լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտը տրվել է լիցենզիայի գործողության կասեցման ժամանակահատվածում, ապա լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հարցը քննվում է միայն կասեցումը վերացվելուց հետո:

ՀՈՂՎԱԾ 32. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ՎԵՐԱԶԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

1. Լիցենզավորված իրավաբանական անձի վերակազմակերպման կամ նրա անվանման կամ գտնվելու վայրի փոփոխման դեպքում լիցենզավորված անձը պարտավոր է այդ փոփոխություններն իրավական ուժ ստանալու օրվանից սկսած՝ 15 օրվա ժամկետում, հայտ ներկայացնել լիցենզիայի վերաձեւակերպման համար՝ կցելով նշված տեղեկությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթերը:
2. Անհատ ձեռնարկատիրոջ կամ ֆիզիկական անձի անվան կամ բնակության վայրի փոփոխման դեպքում լիցենզավորված անձը պարտավոր է այդ փոփոխություններն իրավական ուժ ստանալու օրվանից սկսած՝ 15 օրվա ժամկետում, հայտ ներկայացնել լիցենզիայի վերաձեւակերպման մասին՝ կցելով նշված տեղեկությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթերը:
3. Իրավաբանական անձի առանձնացման ծեւով վերակազմակերպման ժամանակ լիցենզիան այդ իրավաբանական անձից առանձնացած իրավահաջորդին (իրավահաջորդներին) տրվում է միայն համապատասխան լիցենզիա ստանալու համար նախատեսված կարգին համապատասխան:
4. Իրավաբանական անձի բաժանման ծեւով վերակազմակերպման ժամանակ լիցենզիան բաժանված իրավաբանական անձանց տրվում է միայն համապատասխան լիցենզիա ստանալու համապատասխան:

5. Լիցենզիայի վերաձեւակերպումն իրականացվում է լիցենզավորված անձի համապատասխան հայտը լիցենզավորող մարմնում նույթը լինելու օրվանը հաջորդող երրորդ օրը:

Լիցենզիայի վերաձեւակերպման ժամանակ լիցենզավորող մարմինը լիցենզիայի գրանցամատյանում կատարում է համապատասխան փոփոխություններ:

6. Լիցենզիայի վերաձեւակերպման մասին հայտի մերժումն իրականացվում է սույն օրենքի 29-րդ հոդվածով՝ լիցենզիաների հայտերի մերժման համար նախատեսված դեպքերում եւ կարգով, բացառությամբ այդ հոդվածի առաջին մասի 5-րդ կետով նախատեսված դեպքերի:

7. Լիցենզիայի վերաձեւակերպման հայտերի վերաբերյալ որոշումները կայացվում են առանց լիցենզավորող հանձնաժողովի որոշման: Սակայն նշված հայտի մերժման հիմքի առկայության դեպքում կամ հայտատուի պահանջով պետք է իրականացվի հայտի քննարկում՝ լսումների կարգով:

8. Սույն հոդվածը լիցենզավորված անձի գտնվելու վայրի փոփոխման մասով տարածվում է միայն լիցենզավորման ենթակա գործունեության այն տեսակների վրա, որոնք սույն օրենքի համաձայն պետք է իրականացվեն միայն լիցենզիայում նշված վայրում:

ՀՐՈՎԱԾ 33. ԳՈՐԾՈՒԵՈՒԹՅԱՍ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՎԱՅՐԻ ՓՈՓՈԽՈՒՄԸ ԿԱՄ ԱՅԼ ՎԱՅՐՈՒՄ ԵՎՍ ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՆՈՒՅՆ ԳՈՐԾՈՒԵՈՒԹՅԱՄԲ ԶԲԱԴԿԵԼԸ

1. Պարզ լիցենզիա ստացած լիցենզավորված անձի կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեության իրականացման վայրի փոփոխման կամ այդ լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակով նոր վայրում գործունեություն իրականացնելու համար նա լիցենզավորող մարմին պետք է ներկայացնի հայտ՝ նշելով իր կողմից նախկինում ստացած լիցենզիայի վավերապայմանները, ինչպես նաև գրավոր հայտարարություն՝ նախկինում ներկայացված փաստաթղթերում կատարված փոփոխությունների մասին:

Իրավաբանական անձինք հայտին կից ներկայացնում են նաև իրավաբանական անձը գրանցող պետական լիազորված մարմնի տեղեկանքը՝ իրավաբանական անձի կանոնադրությունում կատարված փոփոխությունների մասին: Եթե իրավաբանական անձի կանոնադրությունում կատարվել են փոփոխություններ, ապա ներկայացվում են նաև այդ փոփոխությունները:

2. Բարդ լիցենզիա ստացած լիցենզավորված անձի կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեության իրականացման վայրի փոփոխման կամ այդ գործունեության տեսակով նոր վայրում գործունեության իրականացումը կատարվում է սույն հոդվածի առաջին մասով սահմանված կարգով,
եթե գործունեության իրականացման լիցենզիա տալու համար օրենքով կամ լիցենզավորման կարգով գործունեության իրականացման վայրի նկատմամբ հատուկ պահանջներ չեն սահմանվել կամ, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

3. Եթե բարդ լիցենզիա ստացած լիցենզավորված անձին գործունեության իրականացման լիցենզիա տալու համար օրենքով կամ լիցենզավորման կարգով գործունեության իրականացման վայրի նկատմամբ հատուկ պահանջներ են սահմանվել, ապա լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ զբաղվելու վայրը կարող է փոփոխվել, կամ տվյալ լիցենզավորված անձն այդ լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակով նոր վայրում գործունեություն կարող է իրականացնել միայն գործունեության վայրի վերաբերյալ սահմանված հատուկ պահանջները բավարարող օրենքով կամ լիցենզավորված կարգով նախատեսված փաստաթղթերի ներկայացման դեպքում:

Սույն մասի պահանջների խախտմամբ լիցենզավորման ենթակա գործունեություն իրականացնելը համարվում է առանց լիցենզիայի լիցենզավորման ենթակա գործունեություն:

4. Սույն հոդվածի առաջին եւ երկրորդ մասերով նախատեսված դեպքերում գործունեության իրականացման վայրի փոփոխման կամ այլ վայրում

Եւս լիցենզավորման Ենթակա գործունեությամբ զբաղվելու մասին հայտը քննարկվում եւ բավարարվում է լիցենզավորված անձի կողմից հայտը եւ անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացնելու օրվան հաջորդող երրորդ օրը:

Սույն հոդվածի երրորդ մասով նախատեսված դեպքերում գործունեության իրականացման վայրի փոփոխման կամ այլ վայրում եւս լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ զբաղվելու մասին հայտը քննարկվում եւ լիցենզավորված անձի կողմից հայտը եւ անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացնելու օրվան հաջորդող 10 օրվա ընթացքում:

5. Գործունեության իրականացման վայրի փոփոխման կամ այլ վայրում եւս լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ զբաղվելու մասին հայտի մերժումն իրականացվում է սույն օրենքի 29-րդ հոդվածով՝ լիցենզիաների հայտերի մերժման համար նախատեսված դեպքերում եւ կարգով, բացառությամբ այդ հոդվածի առաջին մասի 5-րդ կետով նախատեսված դեպքերի:

6. Գործունեության իրականացման վայրի փոփոխման կամ այլ վայրում եւս լիցենզավորման ենթակա նույն գործունեությամբ զբաղվելու հայտերի վերաբերյալ որոշումները կայացվում են առանց լիցենզավորող հանձնաժողովի որոշման: Սակայն նշված հայտի մերժման հիմքի առկայության դեպքում կամ հայտատուի պահանջով պետք է իրականացվի հայտի քննարկում՝ լսումների կարգով:

7. Սույն հոդվածի պահանջը տարածվում է միայն լիցենզավորման ենթակա գործունեության այն տեսակների վրա, որոնք սույն օրենքի համաձայն պետք է իրականացվեն միայն լիցենզիայում նշված վայրում:

8. Եթե սույն օրենքի 43-րդ հոդվածի 2-րդ մասի այլուսակի 10-րդ սյունակում նշված է "Վ" տառը, ապա յուրաքանչյուր վայրում գործունեություն իրականացնելու համար տրվում է առանձին լիցենզիա:

(33-րդ հոդվածը փոփ. 25.12.03 ՀՕ-65-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 34. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՍ ԿԱՍԵՑՈՒՄԸ

1. Լիցենզիայի գործողության կասեցումը որոշակի ժամկետով կամ որոշակի պայմաններով լիցենզավորված անձին լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը կամ այդ գործունեության առանձին գործառույթները կամ լիցենզիայով վերապահված առանձին գործողություններն իրականացնելու իրավունքից ժամանակավորապես գրկումն է:

2. Լիցենզիայի գործողության կասեցման ընթացքում լիցենզավորված անձն իրավունք չունի իրականացնել կասեցման որոշմամբ սահմանված գործունեություն, գործառույթ կամ գործողություն, բացառությամբ նրանց, որոնք ուղղված են լիցենզիայի գործողության կասեցման պատճառները վերացնելուն, ինչպես նաև կասեցման մասին որոշմամբ նախատեսված անհետաձգելի միջոցառումներն իրականացնելուն:

3. Լիցենզիայի գործողության կասեցման ընթացքում լիցենզավորված անձի կողմից սույն հոդվածի երկրորդ մասով արգելված գործունեության, գործառույթի կամ գործողության իրականացումը համարվում է առանց լիցենզիայի լիցենզավորման ենթակա գործունեության իրականացում եւ առաջացնում է օրենքով նախատեսված համապատասխան պատասխանատվություն:

4. Լիցենզիայի գործողությունը կասեցնելու որոշմամբ պետք է հստակ սահմանվեն կասեցող գործողությունը, գործառույթը կամ գործողություն իրականացումը հետեւանքները, ինչպես նաև կասեցման պատճառները, իրավական հիմքերը եւ ժամկետները:

Եթե, խախտման բնույթից ելնելով, դրանք կամ դրանց հետեւանքները հնարավոր է վերացնել լիցենզավորված անձին լիցենզավորման ենթակա գործունեության առանձին գործառույթները կամ լիցենզիայով վերապահված առանձին գործողություններն իրականացնելու իրավունքից ժամանակավորապես զրկելու միջոցով, ապա այդ դեպքերում լիցենզիայի ողջ գործողության կասեցում չի կիրառվում: Եթե լիցենզիայի գործողության կասեցման հետեւանքով ուղղակի վնաս կիհասցվի պետական եւ հասարակական անվտանգությանը, հասարակական

կարգին, հանրության առողջությանն ու բարքերին, այլոց իրավունքներին եւ ազատություններին, պատվին ու բարի համբավին, ապա լիցենզիայի գործողությունը կասեցնելու մասին որոշմամբ պետք է նախատեսվեն լիցենզավորված անձի կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը կասեցնելու հետեւանքով երրորդ անձանց շահերի պաշտպանության երաշխիքները եւ դրա հետեւանքով նրանց պատճառված վնասների հատուցման կարգը կամ հետեւանքների վերացման ժամկետը:

Սույն հոդվածով նախատեսված դրույթները չպարունակող լիցենզիայի գործողությունը կասեցնելու մասին որոշումներն անվավեր են: Եթե լիցենզիայի գործողությունը կասեցվել է սույն օրենքով նախատեսված մեկից պետի հիմքերով, ապա կասեցման որոշում է կայացվում յուրաքանչյուր հիմքով: 6. Լիցենզիայի գործողությունը կասեցված է համարվում այդ մասին լիցենզավորող մարմնի որոշումը լիցենզավորված անձին պատշաճ հանձնելու կամ նրա մոտ մուտքագրվելու օրվանը հաջորդող օրվանից, եթե լիցենզիայի գործողությունը կասեցնելու մասին որոշմամբ կամ օրենքով ավելի ուշ ժամկետ նախատեսված չէ:

7. Լիցենզիայի գործողության կասեցումը վերացված է համարվում կասեցման ժամկետը լրանալու օրվանը հաջորդող օրվանից: Եթե լիցենզիայի գործողության կասեցման ժամկետը սահմանվել է մինչեւ խախտման պատճառի վերացումը, ապա լիցենզիայի գործողության կասեցումը վերացված է համարվում լիցենզավորված անձի՝ խախտումները վերացնելու մասին հայտարարությունը (համապատասխան հիմնավորող փաստաթղթերով) լիցենզավորող մարմնում մուտքագրվելու օրվանը հաջորդող հիմնավորող օրը, եթե այդ ժամկետում լիցենզավորող մարմնին այլ որոշում չի կայացնում կամ այլ ավելի կարծ ժամկետ չի սահմանում եւ դրա մասին պատշաճ ծեւով լիցենզավորված անձին չի հայտնում: Սույն օրենքի 36-րդ հոդվածի առաջին մասի 11-րդ կետով նախատեսված դեպքում լիցենզիայի գործողության կասեցումը վերացված է համարվում լիցենզիայի տարեկան պետական տուրերի, ինչպես նաև որանց՝ վճարումը ուշացնելու համար օրենքով սահմանված տույժերի գումարների գծով պարտավորությունները կատարելու օրվան հաջորդող օրվանից: (34-րդ հոդվածը փոփ. 25.12.03 ՀՕ-65-Ն օրենք)

ՀՈՂՎԱԾ 35. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԿԱՍԵՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Լիցենզավորող մարմինն իրավունք ունի օրենսդրության պահանջների խախտման պատճառով լիցենզիայի գործողությունը կասեցնել միայն լիցենզավորող մարմնի լիցենզավորման հանձնաժողովի եզրակացության համաձայն:

Եթե լիցենզավորված անձի կողմից թույլ են տրվել օրենքի, լիցենզավորման կարգի կամ լիցենզավորման պայմանների ու պահանջների այնպիսի խախտումներ, որոնց հետեւանքով ուղղակի սպառնալիք է առաջացել պետական եւ հասարակական անվտանգությանը, հասարակական կարգին, անձանց կյանքին, առողջությանը կամ բարքերին, ինչպես նաև այլոց իրավունքներին եւ ազատություններին, պատվին կամ բարի համբավին, ապա լիցենզավորող մարմինն իրավունք ունի անմիջապես ժամանակավորապես արգելել լիցենզավորման ենթակա գործունեության կամ այդ գործունեության առանձին գործառույթների կամ լիցենզիայով վերապահված առանձին գործողությունների իրականացման արգելման մասին կայացվում է որոշում, որն ուժի մեջ է մտնում լիցենզավորված անձին պատշաճ ծեւով հանձնելու պահից:

Եթե լիցենզավորման ենթակա գործունեության կամ այդ գործունեության առանձին գործառույթների կամ լիցենզիայով վերապահված առանձին գործողությունների իրականացման

կայացնելու օրվանից՝ 5 օրվա ընթացքում, լիցենզիայի գործողության կասեցման մասին որոշում չի կայացվում կամ, եթե այդ որոշմանը չի հիմնավորվում լիցենզավորման ենթակա գործունեության կամ այդ գործունեության առանձին գործառույթների կամ լիցենզիայով վերապահված առանձին գործողությունների արգելման անհրաժեշտությունը, ապա արգելման մասին որոշումը համարվում է անվավեր: Այս դեպքում լիցենզավորող մարմինը պարտավոր է փոխհատուցել արգելման հետեւանքով լիցենզավորված անձին պատճառված վճասները:

2. Լիցենզավորող հանձնաժողովը լիցենզիայի գործողության կասեցման հարցը քննարկում եւ համապատասխան եզրակացություն է կայացնում սույն օրենքով եւ հանձնաժողովի կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով:

3. Օրենսդրության պահանջների խախտման պատճառով լիցենզիայի գործողությունը կարող է կասեցվել խախտումը կատարվելու օրվանից ոչ ուշ, քան երեք ամսվա ընթացքում, իսկ շարունակվող կամ տեւական խախտման դեպքում՝ այն բացահայտվելու օրվանից՝ երեք ամսվա ընթացքում:

4. Եթե լիցենզավորման հանձնաժողովի կողմից լիցենզիայի գործողությունը կասեցնելու մասին հարցի քննարկման վերաբերյալ եզրակացությունը կայացնելու օրվանը հաջորդող 15 օրվա ժամկետում պատշաճ ձեռով լիցենզիայի գործողության կասեցման մասին որոշում չի հանձնվում կամ ուղարկվում լիցենզավորված անձին, ապա լիցենզիայի գործողության կասեցման հարցը համարվում է մերժված: Այս դեպքում լիցենզավորող մարմինն իրավունք չունի նույն հիմքերով երկրորդ անգամ հարց բարձրացնել՝ լիցենզիայի գործողության կասեցման կամ դադարեցման համար:

ՀՈՂՎԱԾ 36. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՍ ԿԱՍԵՑՄԱՍ ԴԵՊԵՇՈ

1. Լիցենզիայի գործողությունը կարող է կասեցվել՝

1) լիցենզավորված անձի կողմից լիցենզիան օրենքով չնախատեսված դեպքերում այլ անձի օգտագործման տալու, գրավ դնելու կամ օտարելու դեպքում.

2) լիցենզավորված անձի կողմից սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում փոփոխությունների մասին լիցենզավորող մարմնին ժամանակին չհայտնելու դեպքում.

3) լիցենզավորման ենթակա գործունեության իրականացման ժամանակ այդ լիցենզիայի պահանջների ու պայմանների, ինչպես նաև լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության պահանջների կոպիտ խախտման դեպքում.

4) լիցենզավորված անձի կողմից պարբերաբար խախտումներ կատարելու դեպքում.

5) լիցենզավորված անձի կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեության նկատմամբ հսկողություն իրականացնող անձանց՝ օրենսդրությանը համապատասխան ստուգումների իրականացմանը խոչընդոտելու կամ պահանջվող փաստաթղթերը չներկայացնելու դեպքում.

6) լիցենզավորված անձի կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեությունից բխող՝ օրենքով նախատեսված հաշվետվությունների ներկայացման ժամկետը 10 օրվանից ավելի ժամկետով խախտելու դեպքում, եթե տվյալ խախտման համար լիցենզավորված անձի նկատմամբ այդ բնագավառը կարգավորող օրենքով պատասխանատվության այլ միջոց սահմանված չէ.

7) լիցենզավորված անձին լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ գրաղվելու իրավունքից ժամանակավորապես գրկելու դեպքում.

8) մասնագիտական գիտելիքներ կամ լիցենզիայի պահանջներով կամ պայմաններով նախատեսված մասնագիտական որակավորում ունեցող անձի բացակայության դեպքում՝ միայն այդ անձի մասով.

9) լիցենզավորված անձի դիմումի համաձայն.

10) սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին լիցենզավորող մարմնի կողմից դիմում ներկայացնելիս.

- 11) տարեկան պետական տուրքը չվճարելու դեպքում.
  - 12) օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում:
2. Սույն հոդվածի առաջին մասի 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 7-րդ, 8-րդ եւ 11-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում լիցենզիայի գործողությունը կասեցվում է մինչեւ խախտման պատճառի վերացումը:
  3. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքերում լիցենզիայի գործողությունը կասեցվում է երկու ամս ժամանակով:
  4. Սույն հոդվածի առաջին մասի 9-րդ կետով նախատեսված դիմումները լիցենզավորող մարմնում քննարկվում են այն ստանալու օրվանից՝ 15 օրվա ընթացքում: Եթե դիմում տալու օրվանից՝ 20 օրվա ընթացքում, դիմումը չի քննարկվում կամ որոշում չի կայացվում, ապա դիմումը համարվում է բավարարված, իսկ լիցենզիայի գործողությունը կասեցված՝ լիցենզավորված անձի կողմից նշված ժամանակով:
  5. Լիցենզիայի գործողության կասեցման մասին լիցենզավորված անձի դիմումը կարող է մերժվել, եթե դա նախատեսված է օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով կամ, եթե լիցենզիայի գործողության կասեցման հետեւանքով ուղղակի վնաս կհասցվի պետական եւ հասարակական անվտանգությանը, հասարակական կարգին, հանրության առողջությանը ու բարերին, այլոց իրավունքներին եւ ազատություններին, պատվին ու բարի համբավին:
  6. Սույն հոդվածի առաջին մասի 9-րդ կետով նախատեսված դեպքերում լիցենզիայի գործողությունը կասեցվում է լիցենզավորված անձի կողմից նշված ժամկետով:
  7. Սույն հոդվածի առաջին մասի 11-րդ կետով նախատեսված դեպքերում լիցենզիայի գործողությունը կասեցվում է օրենքով նախատեսված ժամկետով:
  8. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 8-րդ, 9-րդ, 10-րդ եւ 12-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը կասեցվում է լիցենզավորող մարմնի որոշմամբ, եթե օրենքով այլ կարգ սահմանված չէ:
  9. Սույն հոդվածի առաջին մասի 7-րդ կետով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը կասեցված է համարվում լիցենզավորված անձին ժամանակավորապես լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից գրկելու մասին ակտն ուժի մեջ մտնելու օրվանից:
  10. Սույն հոդվածի առաջին մասի 11-րդ կետով նախատեսված հիմքով լիցենզիայի գործողությունը կասեցված է համարվում լիազոր մարմնի կողմից տարեկան պետական տուրքի զանձնան օբյեկտ հանդիսացող ծառայությունների մատուցման կամ գործողությունների կատարման արդյունքում տրված լիցենզիաների վրա նշված լիցենզիաների տրման ամսաթվից:
- (36-րդ հոդվածը փոփ. 03.03.04 ՀՕ-42-Ն, 15.12.05 ՀՕ-12-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 37. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ՂԱՂԱՐԵՑՈՒՄԸ

1. Լիցենզիայի գործողությունը կարող է դադարեցվել՝
  - 1) լիցենզիա ստանալու համար ներկայացված փաստաթղթերում լիցենզիան տալու համար էական նշանակություն ունեցող կեղծ կամ խեղաթյուրված տեղեկատվություն հայտնաբերելու դեպքում.
  - 2) լիցենզավորված գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձի լուծարման, անհատ ծերնարկատիրոջ գործունեության դադարեցվելու կամ ֆիզիկական անձի մահվան դեպքում.
  - 3) եթե լիցենզավորման ենթակա գործունեության իրականացման հետեւանքով պատճառվել է ծանր վնաս.
  - 4) լիցենզավորված անձի կողմից չարամտորեն խախտումներ կատարելու դեպքում.
  - 5) մեկ տարվա ընթացքում ոչ պակաս, քան երկու անգամ սույն օրենքի 36-րդ հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ կետերի համաձայն լիցենզիայի գործողությունը կասեցվելու դեպքում.

6) լիցենզիայի գործողության կասեցման ժամկետում կասեցման պահանջների խախտմանը կասեցված գործունեություն կամ այդ գործունեության առանձին գործառություն կամ լիցենզիայով վերապահված առանձին գործողություն իրականացնելու դեպքուն.

7) լիցենզավորված անձի դիմումի համաձայն.

8) լիցենզիայի ժամկետը լրանալու դեպքուն.

9) օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում:

Լիցենզիայի գործողությունը դադարեցվում է լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչելու միջոցով:

2. Օրենսդրության պահանջների խախտման պատճառով լիցենզիայի գործողության դադարեցման դիմում կարող է ներկայացվել խախտումը կատարվելու օրվանից ոչ ուշ, քան մեկ տարվա ընթացքում, իսկ շարունակվող եւ տեւական խախտման դեպքում՝ այն բացահայտվելու օրվանից մեկ տարվա ընթացքում, իսկ սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքերում՝ կեղծ կամ խեղաթյուրված տեղեկատվությունը հայտնաբերելու օրվանից՝ 15 օրվա ժամկետում:

3. Սույն հոդվածի առաջին մասի 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ եւ 6-րդ կետերով նախատեսված խախտումների հայտնաբերման դեպքում լիցենզավորող մարմինն իրավունք ունի կասեցնել լիցենզիայի գործողությունը մինչեւ դատարանի կողմից լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին դիմումի վերաբերյալ ընդունված վճիռն ուժի մեջ մտնելը: Այս դեպքում լիցենզավորող մարմինը պարտավոր է լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին դիմումը դատարան ներկայացնել լիցենզիայի գործողության կասեցման օրվանից՝ 10 օրվա ընթացքում: Նշված ժամկետում դիմումը չներկայացվելու դեպքում լիցենզիայի գործողության կասեցումը հանարվում է վերացված:

4. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ եւ 6-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողության դադարեցման դեպքում անձն իրավունք ունի նոր լիցենզիա ստանալու համար դիմել միայն լիցենզիայի գործողությունը դադարեցվելուց մեկ տարի հետո:

5. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ եւ 9-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը դադարեցվում է դատական կարգով՝ լիցենզավորող մարմնի դիմումի համաձայն:

6. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ եւ 9-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը համարվում է դադարեցված դատարանի համապատասխան վճիռն ուժի մեջ մտնելու օրվանը հաջորդող օրվանից, եթե դատարանի վճռով ավելի ուշ ժամկետ նախատեսված չէ:

7. Սույն հոդվածի առաջին մասի 2-րդ եւ 7-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը դադարեցվում է լիցենզավորող մարմնի որոշմամբ:

8. Սույն հոդվածի առաջին մասի 7-րդ կետով նախատեսված դիմումները լիցենզավորող մարմնում քննարկվում են այն ստանալու օրվանից՝ 15 օրվա ժամկետում: Եթե դիմում տալու օրվանից՝ քան օրվա ընթացքում, դիմումը չի քննարկվում կամ որոշում չի կայացվում, ապա դիմումը համարվում է բավարարված, իսկ լիցենզիայի գործողությունը՝ դադարեցված:

Լիցենզիայի գործողության դադարեցման մասին լիցենզավորված անձի դիմումը կարող է մերժվել, եթե դա նախատեսված է օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով:

9. Լիցենզավորող մարմնի կողմից կարող է սահմանվել լիցենզիայի գործողության դադարեցման դիմումում նշվածից ավելի ուշ ժամկետ, եթե լիցենզիայի գործողության դադարեցման հետեւանքով ուղղակի վճար կհասցվի պետական եւ հասարակական անվտանգությանը, հասարակական կարգին, հանրության առողջությանն ու բարքերին, այլոց իրավունքներին եւ ազատություններին, պատվին ու բարի համբավին:

10. Եթե լիցենզիայի գործողության դադարեցման հետեւանքով ուղղակի վճար կհասցվի պետական եւ հասարակական անվտանգությանը, հասարակական կարգին, հանրության առողջությանն ու բարքերին, այլոց իրավունքներին եւ

ազատություններին, պատվին ու բարի համբավին, ապա դատարանի վճռով կամ լիցենզավորող մարմնի որոշմանք պետք է սահմանվեն նաեւ լիցենզավորված անձի կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեությունը դադարեցնելու հետեւանքով երրորդ անձանց շահերի պաշտպանության երաշխիքներ կամ դրա հետեւանքով նրանց պատճառված վնասների հատուցման կարգ կամ հետեւանքների վերացման ժամկետ:

11. Սույն հոդվածի առաջին մասի 7-րդ կետով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը համարվում է դադարեցված՝ լիցենզավորող մարմնի որոշումը լիցենզավորված անձին հանձնելու կամ նրա մոտ մուտքագրվելու օրվանը հաջորդող օրվանից, եթե լիցենզավորված անձի դիմումով ավելի ուշ ժամկետ նախատեսված չէ:

Սույն հոդվածի առաջին մասի 2-րդ կետով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը համարվում է դադարեցված՝ լիցենզավորված իրավաբանական անձի լուծարման, անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության դադարեցվելու կամ ֆիզիկական անձի մահվան օրվանից:

12. Սույն հոդվածի առաջին մասի 8-րդ կետով նախատեսված հիմքերով լիցենզիայի գործողությունը համարվում է դադարեցված՝ լիցենզիայով նախատեսված ժամկետը լրանալու օրվանը հաջորդող օրվանից:

ՀՈՂՎԱԾ 38. ԼԻՑԵՆԶԻԱՆԵՐԸ, ԼԻՑԵՆԶԻԱՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՍ ԺԱՄԿԵՏԻ ԵՐԿԱՐԱՎԳԱՍ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ, ԳՐԱՆՑՎԱԾ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՈՒԺԻ ՄԵԶ ՄՏՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Լիցենզիաները, լիցենզիաների գործողության ժամկետի երկարաձգման որոշումները, գրանցված փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում դրանք լիցենզավորված անձին պատշաճ ձեւով հանձնելու կամ ուղարկելու օրվանը հաջորդող օրվանից:
2. Սույն հոդվածի առաջին մասում նշված փաստաթրերն ուղարկվում են լիցենզավորված անձի գտնվելու վայրի հասցեով, եթե համապատասխան հայտում այլ հասցե նշված չէ:

ՀՈՂՎԱԾ 39. ՀԱՅՏԵՐԻ ՄԵՐԺՄԱՆ, ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՍ ԿԱՍԵՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՍՏՈՒԳԱՍ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՄԸ

1. Լիցենզիա ստանալու կամ լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման կամ լիցենզիայի վերաձեւակերպման կամ լիցենզիայի կամ լիցենզիայի ներդիրի պատճենի տրամադրման կամ գործունեության իրականացման վայրի փոփոխման կամ այլ վայրում եւս լիցենզավորման ենթակա նույն գործունեությամբ զբաղվելու վերաբերյալ հայտերի մերժման, լիցենզիայի գործողության կասեցման մասին, լիցենզիայի գործողության կասեցման մասին որոշումը չվերացնելու մասին լիցենզավորող մարմնի որոշումը, ինչպես նաեւ որակավորման ստուգման արդյունքները կարող են բողոքարկվել դատական կամ վերադասության կարգով:
  2. Հայտերի մերժման մասին լիցենզավորող մարմինների որոշումները հայտադրության կամ լիցենզավորված անձն իրավունք ունի բողոքարկել համապատասխան մերժումն ստանալու օրվանը հաջորդող մեկամսյա ժամկետում:
  3. Լիցենզավորող մարմինների կողմից բողոքները քննարկվում են այդ նպատակով ստեղծված հանձնաժողովներում կամ լսումների կարգով:
- Բողոքարկման հանձնաժողովներում բողոքները քննարկվում են սույն օրենքի 40-րդ եւ 41-րդ հոդվածներով սահմանված կարգով:
- Սույնների կարգով բողոքները քննարկվում են սույն օրենքի 42-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:
4. Բողոքները քննարկվում են դրանք լիցենզավորող մարմնում մուտք լինելու օրվանից՝ տաս օրվա ժամկետում:

ԳԼՈՒԽ VI

ԼիՑԵՆԶԱՎՈՐՈՂ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՍՏԵՂԾՎԱԾ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՄ ՀԱՐՑԵՐԻ ՔՆՍԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

ՀՈՂՎԱԾ 40. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՄ ՀԱՐՑԵՐԻ ՔՆՍԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Հանձնաժողովները հարցերը քննարկում են իրենց նիստերում:
Հանձնաժողովների նիստերն իրավազոր են, եթե դրանց մասնակցում են հանձնաժողովի անդամների կեսից ավելին: Հանձնաժողովների որոշումներն ընդունվում են նիստին մասնակցող անդամների ձայների պարզ մեծամասնությամբ՝ փակ գաղտնի քվեարկությամբ: Զայների հավասարության դեպքում որոշումը համարվում է ընդունված հօգուտ հայտատուի կամ լիցենզավորված անձի (այսուհետ՝ հրավիրված անձ):
2. Հանձնաժողովի նիստի նախագահողը հարցերը քննարկելիս հայտարարում է, թե ինչ հարց է քննվելու, ովքեր են հրավիրվել քննարկմանը, հարցերի քննարկմանը մասնակցող անձանց բացատրում է նրանց իրավունքներն ու պարտականությունները, հրապարակում է հայտի, ինչպես նաև քննարկվող այլ փաստաթղթերի բովանդակությունը:
3. Հարցերի քննարկման մասին հրավիրված անձին պատշաճ ձեւով հայտնվում է քննարկումից ոչ ուշ, քան յոթ օր առաջ՝ տեղեկացնելով նրան քննարկման վայրի (հասցեի), ամսաթվի ու ժամի մասին: Հանձնաժողովն իր հերթական նիստի տեղի, ժամանակի եւ քննարկվող հարցերի մասին տեղեկատվություն է հրապարակում մամուլում՝ նիստի օրվանից ոչ ուշ, քան հինգ օր առաջ:
4. Հարցերի քննարկմանը հրավիրված անձանց չնախակցելը իինք չի հանդիսանում հարցերը քննարկելու կամ այն մերժելու համար, եթե հրավիրված անձը չի խնդրել քննարկումն անցկացնել այլ ժամկետներում: Հրավիրված անձի սույն խնդրանքը կարող է բավարարվել, եթե նա քննարկմանը չի կարող մասնակցել հարգելի պատճառով եւ, եթե քննարկումը հետաձգելիս չեն խախտվի սույն օրենքով նախատեսված քննարկման ժամկետները:
5. Հրավիրված անձն իրավունք ունի քննարկմանը մասնակից դարձնել մասնագետի, փորձագետի, առողջտորի, իրավաբանի կամ թարգմանչի:
Հրավիրված անձը կամ նրա շահերի պաշտպաններն իրավունք ունեն ելույթներ ունենալ, պատասխանել հանձնաժողովի անդամների հարցերին,
միջնորդություններ հարուցել:
6. Հարցերի քննարկումները կատարվում են դոնքաց: Դոնքակ են քննարկվում այն հարցերը, որոնք վերաբերում են պետական, ծառայողական կամ բանկային գաղտնիք պարունակող տեղեկություններին: Հրավիրված անձի պահանջով քննարկումը կարող է կատարվել դոնքակ, եթե հարցերի քննարկման ժամանակ բացահայտվելու են առեւտրային գաղտնիք պարունակող տեղեկություններ:
7. Դոնքաց քննարկող հարցերի քննարկմանը կարող են մասնակցել լրագրողներ, մասնագետներ, պաշտոնատար եւ այլ անձինք: Դոնքաց նիստի ընթացակարգը կարող է տեսագրվել, նկարահանվել կամ ձայնագրվել:
8. Հանձնաժողովի որոշումը կայացվում է հարցի քննության ավարտից հետո առանձին սենյակում՝ դոնքակ: Հանձնաժողովի կողմից որոշման կայացման ժամանակ այդ սենյակում կարող են գտնվել միայն հանձնաժողովի անդամները:
9. Հանձնաժողովի եզրակացությունն այն կայացնելու օրը հանձնվում է լիցենզավորող մարմնի դեկավարին: Հանձնաժողովի եզրակացության իինքան վրա լիազորված մարմնները պարտավոր են եզրակացությունը կայացնելուն հաջորդող երկու օրվա ընթացքում կայացնել որոշում: Եթե նշված ժամկետում որոշում չի կայացվում, ապա լիազորված մարմնի որոշումը համարվում է հանձնաժողովի որոշումը, բացառությամբ սույն օրենքի 39-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքի:

10. Սույն հոդվածի պահանջների խախտումով կայացված հանձնաժողովի եզրակացություններն իրավաբանական ուժ չունեն:

ՀՈԴՎԱԾ 41. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՆԻՍՏԵՐԻ ԱՐԶԱՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Հանձնաժողովներում հարցերի քննարկման ժամանակ կազմվում է արձանագրություն, որտեղ նշվում է՝
  - 1) հանձնաժողովի նիստի ամսաթիվը եւ տեղը.
  - 2) հանձնաժողովի տեսակը եւ կազմը.
  - 3) քննարկվող հարցի բովանդակությունը.
  - 4) տեղեկություններ՝ քննարկմանը մասնակցող անձանց մասին.
  - 5) հարցի քննարկմանը մասնակցող անձանց բացատրությունները, նրանց միջնորդությունները եւ դրանց քննարկման արդյունքները.
  - 6) հարցի քննարկման ընթացքում հետազոտված փաստաթղթերը եւ այլ ապացույցները.
  - 7) հանձնաժողովի եզրակացության բովանդակությունը.
  - 8) տեղեկություններ՝ ընդունված եզրակացության իրապարակման մասին:
2. Հանձնաժողովների նիստերի արձանագրությունն ստորագրում են նիստի նախագահողը եւ քարտուղարը:

ՀՈԴՎԱԾ 42. ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Լսումների կարգով հայտի քննարկումը կազմակերպում են լիցենզավորող մարմնի կողմից լիազորված անձինք:
2. Հայտը լսումների կարգով քննարկելու կապակցությամբ՝ սույն օրենքով նախատեսված հայտի քննարկման ժամկետը կարող է երկարաձգվել 7 օրով:
3. Լսումների կարգով հայտի քննարկմանը հրավիրվում է հայտառուն: Հայտի քննարկման մասին հայտատուին պատշաճ ձեռով հայտնվում է քննարկումից առնվազն 5 օր առաջ՝ տեղեկացնելով նրան քննարկման վայրի (հասցեի), ամսաթիվի ու ժամի մասին:
4. Լսումների կարգով հայտը քննարկելիս հայտարարվում է, թե ինչ հայտ է քննարկվելու, ովքեր են հրավիրվել քննարկմանը, հայտառուին բացատրվում է նրա իրավունքներն ու պարտականությունները, իրապարակվում է հայտի, ինչպես նաև քննարկվող այլ փաստաթղթերի բովանդակությունը: Հայտի քննարկմանը հայտառուի չմասնակցելը իհմք է հանդիսանում հայտը չընարկելու համար, եթե հայտառուն չի խնդրել քննարկումն անցկացնել այլ ժամկետներուն: Հայտառուի սույն խնդրանքը կարող է բավարարվել, եթե նա քննարկմանը չի կարող մասնակցել հարգելի պատճառով եւ, եթե քննարկումը հետաձգելիս չեն խախտվի սույն օրենքով նախատեսված հայտերի քննարկման ժամկետները:
5. Հայտառուն իրավունք ունի քննարկմանը մասնակից դարձնել մասնագետի, փորձագետի, առլիիտորի, իրավաբանի կամ թարգմանչի: Հայտառուն եւ կամ նրա շահերի պաշտպաններն իրավունք ունեն ելույթներ ունենալ, պատասխանել աշխատանքային խնդի անդամների հարցերին, միջնորդություններ հարուցել, առաջարկություններ կատարել:
6. Հայտերի քննարկումները կատարվում են դրաց: Դռնփակ են քննարկվում այն հայտերը, որոնք վերաբերում են պետական, ծառայողական կամ բանկային գաղտնիք պարունակող տեղեկություններին:
- Հայտառուի պահանջով քննարկումը կարող է կատարվել դռնփակ, եթե հայտի քննարկման ժամանակ բացահայտվելու են առեւտրային գաղտնիք պարունակող տեղեկություններ:

ԳԼՈՒԽ VII

ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԳՈՐԾՈՒԵՌՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

ՀՐՈՂՎԱԾ 43. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

- Գործունեությունը համարվում է լիցենզավորման ենթակա, եթե այն ընդգրկված է սույն հողվածի այլուսակում:
- Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների այլուսակ

N/N	Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակը	Լիցենզավորմարնինը	Լիցենզիայի տեսակը	Ուղրութը	Փորձաքննության պահանջ	Մըրցութային կարգով	Որակավորման պահանջ	Դաշվետվության պահանջ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. ԱՆՎԱՏԱԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱԾՈՒՅԹ									
1.	պայթուցիկ նյութերի արտադրություն	ՀՀԿ	Բ	-	Փ	-	-	Դ	Վ
2.	զենքի արտադրություն	ՀՀԿ	Բ	-	Փ	-	-	Դ	-
3.	զենքի առեւտուր	ԿՄ	Բ	-	Փ	-	-	Դ	Վ
4.	զենքի հավաքածուների կազմով և ցուցադրում	ԿՄ	Բ	-	Փ	-	-	Դ	Վ
5.	զենքի ձեռքբերում	ԿՄ	Բ	-	-	-	-	-	-
6.	թմրամիջոցների կամ հոգեմետ նյութերի արտադրություն կամ առեւտուր	ՀՀԿ	Բ	-	Փ	Մ	-	Դ	Վ
7.	դրամահատում, աետական մեղալների, շրանշանների, կնիքների, դրոշմակնիքների պատրաստում կամ արտադրություն	ՀՀԿ	Բ	-	Փ	Մ	-	Դ	Վ
8.	թմրամիջոցների արտահանում կամ ներմուծում	ՀՀԿ	Բ	-	-	-	-	Դ	-
9.	(9-րդ կետն ուժը կորցնել է 16.03.04 թՕ-52-Ն օրենքը)								
10.	պայթուցիկ նյութերի կամ պայթեցման սարքավորումների պայթեցման սարքավորումների արտադրություն	ՀՀԿ	Բ	-	Փ	-	Ո	Դ	-
11.	պայթուցիկ նյութերի կամ պայթեցման սարքավորումների առեւտուր	ԿՄ	Բ	-	-	-	-	Դ	Վ
12.	պայթեցման աշխատանքների կատարում	ՀՀԿ	Բ	-	-	-	Ո	Դ	-
13.	հրագործական ապահովություն, ներմուծում կամ առեւտուր	ԿՄ	Պ	-	-	-	-	-	-
14.	հատուկ պաշտպանվածություն պահանջող աետական նշանակության փաստաթղթերի տպագրում	ՀՀԿ	Բ	-	Փ	Մ	Ո	Դ	Վ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2. ԱՌԵՎԱՏՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱԾՈՒՅԹ									
	արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկ (ԱՏԳ ԱԱ) դասակարգչի 710210000, 710221000, 710231000 ծածկագրերին դասվող բնական՝ մշակված կամ չմշակված, բայց չշրջա-	ԿՄ	Պ	Ա	-	-	-	-	-

	նակած կամ չամրացված ալմաստների առուվաճառք, ներմուծում, արտահանում, փոխադրում								
	3. ԱՈՂՋԱԿԱՊՅՈՒԹՅԱՆ ԲԱՍԳԱՎԱԾՈ								
1.	դեղերի արտադրություն	ԿՄ	Բ	-	Փ	-	-	Դ	Վ
2.		(2-րդ կետն ուժը կորորդել է 22.02.07 ՀՕ-116-Ն օրենքը)							
3.		(3-րդ կետն ուժը կորորդել է 22.02.07 ՀՕ-116-Ն օրենքը)							
4.	դեղատնային գործունեություն	ԿՄ	Բ	-	-	-	Ո	-	Վ
5.	կազմակերպությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից բժշկական օգնության եւ սպասարկման իրականացում	ԿՄ	Բ	-	-	-	Ո	-	-
6.	գենետիկ ինժեներիայի-գործունեություն	ՀՀԿ	Բ	-	Փ	-	Ո	Դ	-
7.	բժշկական միջին մասնագիտական եւ բարձրագույն կրթական ծրագրերի իրականացում	ԿՄ	Բ	-	Փ	-	-	-	-

(այսուսակը փոփ. 27.07.01 ՀՕ-202, 06.02.02 ՀՕ-295, 20.02.02 ՀՕ-307, 29.05.02 ՀՕ-364-Ն, 23.10.02 ՀՕ-439-Ն, 11.12.02 ՀՕ-488-Ն, 26.12.02 ՀՕ-513-Ն, 31.03.03 ՀՕ-525-Ն, 13.12.03 ՀՕ-2-Ն, 25.12.03 ՀՕ-65-Ն, 17.12.03 ՀՕ-12-Ն, 16.03.03 ՀՕ-52-Ն, 11.06.04 ՀՕ-101-Ն, 28.09.04 ՀՕ-113-Ն, 06.12.04 ՀՕ-180-Ն, 28.09.05 ՀՕ-112-Ն, 24.11.04 ՀՕ-156-Ն, 08.12.04 ՀՕ-167-Ն, 05.05.05 ՀՕ-100-Ն 25.05.05 ՀՕ-127-Ն, 04.10.05 ՀՕ-196-Ն 14.12.05 ՀՕ-48-Ն, 16.12.05 ՀՕ-31-Ն, 25.05.05 ՀՕ-138-Ն, 15.11.05 ՀՕ-237-Ն, 25.05.06 ՀՕ-65-Ն, 23.05.06 ՀՕ-86-Ն, 05.12.06 ՀՕ-242-Ն, 20.12.06 ՀՕ-249-Ն, 13.06.06 ՀՕ-150-Ն, 22.02.07 ՀՕ-84-Ն օրենքներ)

3. Սույն հոդվածի այսուսակում չնշված գործունեության տեսակներով ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձինք իրավունք ունեն զբաղվել առանց սահմանափակման, եթե տվյալ գործունեության տեսակով զբաղվելն օրենքով արգելված չէ:

4. Սույն հոդվածի այսուսակի երրորդ սյունակում հապավումներով սահմանվում են լիցենզիա տվյալ մարմինները: Այսուսակի հապավումները վերծանվում են հետեւյալ կերպ՝

ՀՀԿ - Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն.

ԿԲ - Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ.

ՀԾԿՀ - Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով

ԱՐ - Հայաստանի Հանրապետության արժեթղթերի հանձնաժողով.

ՀՌԱՐ - Հայաստանի Հանրապետության հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողով.

ԿՄ - Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված պետական կառավարման մարմին կամ մարմիններ.

ԱԷՕԲԿՄ - Առողջապահության օգտագործման բնագավառը կարգավորող մարմին:

Բոլոր պարզ լիցենզիաները տալիս է միայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված մեկ պետական կառավարման մարմինը, բացառությամբ սույն հոդվածի երրորդ մասի այսուսակի 10-րդ կետում նշված պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաների:

5. Սույն հոդվածի այսուսակի չորրորդ սյունակում հապավումներով սահմանվում են լիցենզիայի տեսակները: Այսուսակի հապավումները վերծանվում են հետեւյալ կերպ՝

Պ - Պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիա.

Բ - Բարդ ընթացակարգով տրվող լիցենզիա:

6. Սույն հոդվածի այսուսակի հիմքորորդ սյունակում "Ա" տառով նշված գործունեության տեսակներով զբաղվելու համար չի պահանջվում

լիցենզիա, եթե դրանք իրականացվում են ոչ ձեռնարկատիրական (տնտեսական) գործունեության նպատակով:

7. Միայն սույն հոդվածի այլուսակի վեցերորդ սյունակում "Փ" տառով նշված գործունեության տեսակներով գրաղվելու համար օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով կարող է պահանջվել ապրանքների, առարկաների, սարքավորումների, ինչպես նաև լիցենզավորման համար ներկայացված փաստաթերի փորձաքննական եզրակացություն:

8. Սույն հոդվածի այլուսակի յոթերորդ սյունակում "Մ" տառով նշված գործունեության տեսակներով գրաղվելու լիցենզիան տրվում է միայն մրցույթով:

9. Միայն սույն հոդվածի այլուսակի ութերորդ սյունակում "Ո" տառով նշված գործունեության տեսակներով գրաղվելու լիցենզիան տալու համար կարող է իրականացվել ֆիզիկական անձանց մասնագիտական որակավորման ստուգում:

10. Միայն սույն հոդվածի այլուսակի իններորդ սյունակում "Ղ" տառով նշված գործունեության տեսակներով գրաղվող լիցենզավորված անձանցից լիցենզավորող մարմիններն իրավունք ունեն պահանջել լիցենզավորված գործունեության առնչվող հաշվետվություններ կամ տեղեկություններ:

11. Միայն սույն հոդվածի այլուսակի տասներորդ սյունակում "Վ" տառով նշված գործունեության տեսակներով գրաղվող լիցենզավորված անձինք են պարտավոր լիցենզավորման ենթակա գործունեությունն իրականացնել միայն լիցենզիայում նշված վայրում:

12. Լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների պարզաբանումները տրվում են Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան օրենքների եւ "Տնտեսական գործունեության ընդհանուր դասակարգիչների" համաձայն:
(43-րդ հոդվածը փոփ. 16.03.03 ՀՕ-52-Ն, 16.12.05 ՀՕ-31-Ն օրենքներ)

ԳԼՈՒԽ VIII

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՒՅՆ ՕՐԵՆՔԻ ՊԱՐԱՍՉԱՆԵՐԻ ԽԱԽՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀՈՂՎԱԾ 44. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՈՂ ՄԱՐՄԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՒՅՆ ՕՐԵՆՔԻ ՊԱՐԱՍՉԱՆԵՐԻ ԽԱԽՏՄԱՆ ՀԱԽՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Եթե լիցենզիան լիցենզավորող մարմնի կողմից տրվել է օրենսդրության պահանջների խախտումով, որի հետեւանքով լիցենզավորված անձը վճառ է պատճառել ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց, ապա Հայաստանի Հանրապետությունը լիցենզավորված անձի հետ կրում է համապարտ պատասխանատվություն:

ՀՈՂՎԱԾ 45. ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՍՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՒՅՆ ՕՐԵՆՔԻ ՊԱՐԱՍՉԱՆԵՐԻ ԽԱԽՏՄԱՆ ՀԱԽՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Սույն օրենքի պահանջների խախտումն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

Պետությունը պարտավոր է փոխհատուցել լիցենզիա ստանալու, լիցենզիաների գործողության ժամկետի երկարածզման, լիցենզիայի վերաձեւակերպման, գործունեության իրականացման վայրի փոփոխման կամ այլ վայրում եւս լիցենզավորման ենթակա նույն գործունեությանը գրաղվելու, լիցենզիայի կամ ներդիրի կրկնօրինակը տալու վերաբերյալ հայտերն ապօրինի մերժելու կամ լիցենզիայի գործողությունն ապօրինի կասեցնելու հետեւանքով հայտատուին կամ լիցենզավորված անձին պատճառված վճառները:

ՀՐՈՂՎԱԾ 46. ԱՌԱՍՑ ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՄԲ ԶԲԱՂՎԵԼԸ

1. Արգելվում է առանց լիցենզիայի գրաղվել սույն օրենքով նախատեսված լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով:

Առանց լիցենզիայի սույն օրենքով նախատեսված լիցենզավորման ենթակա գործունեությամբ գրաղվելն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

2. Լիցենզավորված անձի կանոնադրությունում կամ պետական գրանցման վկայականում լիցենզավորված գործունեության տեսակի մասին գրառման բացակայությունը չի կարող համարվել լիցենզիայի պահանջների կամ պայմանների խախտում, ինչպես նաև չի կարող առաջացնել որեւէ պատասխանատվություն:

ՀՐՈՂՎԱԾ 47. ՍՈՒՅՆ ՕՐԵՆՔԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԾԱԳԱԾ ՎԵՆԵՐԻ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

Սույն օրենքի գործողության ընթացքում ծագած վեճերը լուծվում են սույն օրենքով նախատեսված դատական կարգով:

ԳԼՈՒԽ IX

ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՐՈՂՎԱԾ 48. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից: Սույն օրենքը, նրա 43-րդ հոդվածով նախատեսված լիցենզավորման ենթակա այն գործունեության տեսակների մասով, որոնք մինչեւ օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահն օրենքի կամ իրավական այլ ակտերի համաձայն չեն համարվել լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներ, ուժի մեջ է մտնում օրենքի հրապարակումից վեց ամիս հետո:

2. Մինչեւ սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան տրված լիցենզիաները գործում են մինչեւ լիցենզիաների գործողության ժամկետի ավարտը:

3. Նոր գործունեությունը լիցենզավորված կարող է ճանաչվել դրա մասին համապատասխան օրենքը հրապարակվելուց ոչ շուտ, քան 6 ամիս հետո:

4. Լիցենզիայի պայմանների ու պահանջների այնպիսի փոփոխությունը, որը սահմանափակում է լիցենզավորված անձի իրավունքները կամ նրա համար նախատեսում է նոր պարտականություններ, ուժի մեջ է մտնում համապատասխան փոփոխությունը հրապարակելուց ոչ շուտ, քան 6 ամիս հետո:

5. Լիցենզավորման պայմանների ու պահանջների փոփոխության դեպքում նախկինում տրված լիցենզիաները պահպանում են իրենց իրավական ուժը՝ սույն օրենքով նախատեսված ժամկետներով:

6. Մինչեւ սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի, Հայաստանի Հանրապետության եներգետիկայի կարգավիրող հանձնաժողովի, Հայաստանի Հանրապետության արժեքթերի հանձնաժողովի, Հայաստանի Հանրապետության եներգուստիկայի կարգավիրող հանձնաժողովի, կողմից ընդունված լիցենզավորման կարգերը գործում են այնքանով, որքանով դրանք չեն հակասում սույն օրենքի պահանջներին:

Եթե սույն օրենքի համաձայն լիցենզիան պետք է տրվի լիցենզավորման կարգի համաձայն, եւ նման կարգ չի սահմանվել սույն օրենքով նախատեսված մարմինների կողմից, ապա նման դեպքերում մինչեւ համապատասխան կարգերի սահմանումը լիցենզիան տրվում է պարզ ընթացակարգով:

7. Մինչեւ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սույն օրենքի համաձայն գործունեության առանձին տեսակները լիցենզավորող լիազորված մարմինների սահմանումը լիցենզիայի տվյալ տեսակները համարվում են չլիցենզավորվող:

8. Օրենքի 43-րդ հոդվածի 18-րդ բաժնի ("Գործունեության այլ բնագավառներ") 7-րդ կետի 7.1 եւ 7.3 ենթակետերին համապատասխան տրված լիցենզիաները՝ թորած ալկոհոլային խմիչքների (բացառությամբ "Արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկ" (ԱՏԳ ԱԱ) դասակարգչի 220870 ծածկագրին դասվող լիկյորների եւ 220890 ծածկագրին դասվող մինչեւ 9% սպիրտ պարունակող այլ սպիրտային խմիչքների) ու խմորման նյութերից էթիլային սպիրտի արտադրության եւ գարեջրի արտադրության գործունեությունների մասերով մինչեւ 2004 թվականի հուլիսի 15-ը ենթակա են վերածելակերպման ըստ գործունեության վայրի, որի համար օրենքով լիցենզիայի վերածելակերպման համար սահմանված պետական տուրքը չի գանձվում:

9. 2004 թվականի հուլիսի 15-ից հետո սույն հոդվածի 8-րդ մասով սահմանված լիցենզիայի, ըստ գործունեության իրականացման վայրի, վերածելակերպման համար գանձվում է "Պետական տուրքի մասին" Հայաստանի Հանրապետության օրենքով լիցենզիայի վերածելակերպման համար սահմանված պետական տուրքը:

10. Օրենքի 43-րդ հոդվածի երկրորդ մասի 6-րդ բաժնի 1-ին կետով սահմանված բանկային գործունեության մասով վայրի պահանջի վերացման դրույթը տարածվում է 2003 թվականի հունվարի 1-ից հետո ծագած հարաբերությունների վրա:

(48-րդ հոդվածը փոփ. 25.12.03 ՀՕ-65-Ն օրենք)

27 հունիսի 2001 թ.

ՀՕ-193